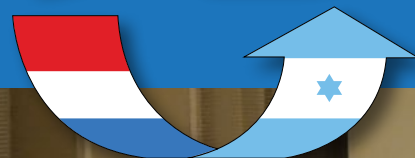

Juli 2019 תמוז תשע"ט editie 77/3 (digitaal)

ALEH עולה

UITGAVE VAN IRGOEN OLEI HOLLAND • בטאון ארגון עולי הולנד

NIEUWS VOOR
OLIEM EN OLOT
UIT NEDERLAND

IN DEZE ALEH: Nieuws uit de Algemene Vergadering, een interview met Ruud Koopmans van de Humboldt Universiteit, familiegeschiedenissen, taal, doofheid en... Word je 66? Vraag je AOW aan!

IOH - CONTACTPAGINA

IOH KANTOOR

Commercieel centrum
Ramat Ilan

Oranim 1, 5405201 Givat Shmuel
tel: 03-5625611 fax: 03-5625575
ioh@netvision.net.il www.ioh.co.il
www.facebook.com/
IrgoenOleiHolland

LEDEN VAN HET HOOFDBESTUUR

Gideon van der Sluis

Voorzitter (Dagelijks Bestuur)
voorzitter@ioh.co.il

Binyamin Tjong Alvares

Penningmeester (Dagelijks Bestuur)
binyamin.tjong@gmail.com

Marion Levkovits

Afd. Jeruzalem
(Vice-voorzitter/Dagelijks Bestuur)
marion.iohsecretaris@gmail.com

Marc Boas, Lid

marcboas@partner.net.il

Yvonne Ben Hador

Afd. Netanya/Sharon
yb0712@gmail.com

Malka Shamir-de Leeuw

Afd. Be'er Sheva/Zuiden
elsje@netvision.net.il

Baruch Bar Tel

Afd. Tel Aviv
baruch.bartel@gmail.com

Ini Lederer

Afd. Haifa/Noorden
iohhaifa@gmail.com

Natanja Slager, Lid

natanja@gmail.com

AFDELINGEN JERUZALEM

iohjerusalem@gmail.com
www.facebook.com/
pages/Irgoen-Olei-Holland-
Jerusalem/487276421333275
tel: 050-6748552 of 054-7600043
Voorzitter: **Marion Levkovits**
Secretaris: **Dini Goldschmidt**

HAIFA en het NOORDEN

iohhaifa@gmail.com

Voorzitter: **Helen Raz**

Tel: 054-7680877

Penningmeester: **Dr. Hans Hartog**

Tel: 04-8246053

Secretaris: **Ini Lederer**

Tel: 054-4760061

NETANYA-SHARON

Voorzitter: **Yvonne Ben-Hador**

tel: 09-7748007 yb0712@gmail.com

Penningmeester: **Henry Velleman**

tel: 09-7444082

henryve31@gmail.com

Secretariaat: **Rudie Kleerkoper**

tel: 09-8857987

iohnetanya.sharon@gmail.com

TEL AVIV

Voorzitter:

Avraham (Albert) de Vries

Tel: 054-4559853

devriesa@zahav.net.il

OUDERHUIZEN

BETH JULIANA

David Raziel 22

4681222 Herzliya

tel: 09-9704646 fax: 09-9576529

office@beth-juliana.co.il

www.beth-juliana.co.il

BETH JOLES

Kikar Harakafot 1

3474901 Haifa

tel: 077-7374100 fax: 04-8372891

joles@joles.co.il

SOCIALE ZORG

NINI CZOPP

Landelijke sociale zorg voor
Nederlandse Shoa overlevenden
en hun partners

tel: 03-6242920

fax: 15336241889

emz@netvision.net.il

www.nini.org.il

Bezoekadres:

Arieh Regev 4, Netanya

Postadres: PO Box 13310, Netanya

FONDSEN

LENINGFONDS & KEREN MEJOECHEDET

tel: 03-5625611

ioh@netvision.net.il

JAD DAVIDS

POB 5207

4615102 Herzliya

giften: 03-6775174

tel: 050-7262577

davidsfonds60@gmail.com

www.jad-davids.com

NEDERLANDSE OVERHEID

NEDERLANDSE AMBASSADE

Beit Oz, 13e verdieping

Abba Hillel 14, Ramat Gan

POB 1967, 5211802 Ramat Gan

tel: 03-7540777 / fax: 03-7540751

tel@minbuza.nl

http://Israël.nlembassy.org

NEDERLANDSE CONSULATEN

Haifa

Ma'abarot St. 6 3446125 Haifa

tel: 04-8111707

cohollow@netvision.net.il

Eilat

POB 1099 8811001 Eilat

tel: 08-6335466, 08-6315666

VenO - WUV

(voorm. Nederlands Informatie
Kantoor)

Bezoekadres op afspraak met:

John Groenendijk

Thirza Yunger

Nederlandse Ambassade – afd.

VenO Abba Hillel 14 (13e etage)

Ramat Gan

Tel: 03-7540777

(tussen 9:00 en 12:00 uur)

Andere spreekuren:

Beth Joles Haifa - Corrie Diamond
077-7374100

Beth Juliana Herzliya - Paulinka

Kreisberg 09-9704646

Jeruzalem - Thirza Yunger

03-7540777

Postadres

Nederlandse Ambassade – afd.

VenO, POB 1967

5211802 Ramat Gan

fax: 03-7540757

tel-veno@minbuza.nl

WUV- CLIËNTENRAAD

David Eisenmann, 08-9761618

Marthi Hershler, 02-6729370

Elly Maoz-Drukker, 09-8998367

Judith Millul, 04-8242788

Chanoch Mogendorff

04-9899482

Malka Shamir, 052-2700665

Shimon Vega, 08-9476342

OVERIGE ORGANISATIES

AJALAH - Israël R.A.

AJALAH-Israël

tel/fax: 050-5317442

bestuur1@ajalah.com

POB 6304, 3106201 Haifa

Amoetat AKEVOTH (sporen)-

Onderzoek van de genealogie

en het familie erfgoed van het

Nederlandse Jodendom (A.R.)

www.dutchjewry.org

bnnch@zahav.net.il

CENTER RESEARCH DUTCH JEWRY

Yitzhak Rabin Center

Hebrew University, Mount Scopus

9190501 Jeruzalem

tel: 02-5880242 / fax: 02-5880241

dutchjew@mail.huji.ac.il

http://www.dutchjewry.com

ELAH -

Psycho-sociale begeleiding

Yigal Allon 157/941

6744365 Tel Aviv

tel: 03-6910921 fax: 03-6951574

elah@elah.org.il www.elah.org.il

STICHTING COLLECTIEVE MAROR-GELDEN ISRAËL (SCMI)

Yigal Alon 155/623

6744363 Tel Aviv

tel: 03-6241775 fax: 03-6241774

office@scmi.org.il

www.scmi.org.il

SNBN - Stichting Nederlanders Buiten Nederland

chayabrasz@gmail.com

www.

nederlandersbuitennederland.nl

juli 2019 תמוז תשע"ט
Jaargang 77 nummer 3 (digitaal)

Oplage: 900

Aleh is een uitgave van Irgoen Olei Holland.
Copyright © Irgoen Olei Holland.

REDACTIE

Ya'akov Almor
Bart Berman
Chaya Brasz
Rob Coopman
Eldad Kisch

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Tsvi Bar-Rav, Ronny Ben Ami, Chris Bonfeel, Greet Coopman-Troostwijk, Refael David, Dan Gerstenfeld, Manfred Gerstenfeld, Dini Goldschmidt, Ini Lederer, Helen Laub, David de Leeuw, Jeanette Michaeli, Carla Nidam, Jetty Rosner, Gideon van der Sluis, Erna Verberne.

VORMGEVING

Efrat Sraya

DRUKWERK

Hauser Printing

ADVERTENTIE-ADMINISTRATIE

Kantoor IOH
tel: 03-5625611 fax: 03-5625575
ioh@netvision.net.il; www.ioh.co.il

REDACTIEADRES Aleh

e-mail: Alehioh@gmail.com
fax: 03-5625575
IOH - t.a.v. redactie Aleh
Oranim 1, 5405201 Givat Shmuel
Bijdragen als e-mail attachment.
Ingezonden stukken in Word formaat (*.doc file).
Foto's als JPG bestand, min. 500 KB.

LIDMAATSCHAP

Aleh wordt toegezonden aan alle leden van de IOH.
Lidmaatschap voor het verenigingsjaar 2019 bedraagt per 1 april NIS NIS 295,-.

ABONNEMENTEN

In Nederland € 45,- per jaar.
Buiten het eurogebied \$ 70,- per jaar.

De redactie van Aleh en het hoofdbestuur van Irgoen Olei Holland zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Anonieme bijdragen en brieven worden niet geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de naam op verzoek geheim gehouden. Plaatsing van een ingezonden brief betekent niet dat de redactie zich met de inhoud verenigt. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden stukken in te korten, te redigeren of niet te publiceren.

4	Van de voorzitter
5	Uit kantoor geklapt
5	Van de redactietafel
6	Van de afdelingen
11	Uit de ouderhuizen
14	Jad Davids ▶ inclusief Interview met David Eisenmann
15	Personalia
17	Interview ▶ Ruud Koopmans door Manfred Gerstenfeld
22	Samenwerking ▶ Samen voor Shaarei Tzedek
23	Opsporing gezocht
24	Juridisch ▶ 'Doorlopende Volmacht'
26	Nini Czopp
27	Genealogie ▶ de familie Gerstenfeld
30	Boekbespreking ▶ Spanish spices and Ashkenazi cholent door Bart Berman
32	Taal ▶ eten en drinken door Eldad Kisch
34	Lijf en Leden ▶ Doofheid door Refael David
36	Gedichten ▶ Helen Laub en Tsvi Bar Rav
38	Lezershoekje ▶ 4 mei in Haifa door Ini Lederer
40	Nieuws uit Nederland ▶ AOW aanvragen en Roofkunst door Chaya Brasz

Op de voorkant:

Bovenste foto: Het nieuwe DB v.l.n.r. Binyamin Tjong (penningmeester), Marion Levkovits (secretaris), Gideon van der Sluis (voorzitter) en AV-dagvoorzitter Shimon Vega. Onder v.l.n.r.: André Boers neemt afscheid, Natanja Slager stelt zich voor en Gustavo de mentalist met Marianne Cohen Stuart, Yossi Dotan, Yvonne Ben Hador en Ronny Polak. (foto's: Ini Lederer en Malka Shamir).

Goed bezochte AV: waarvoor dank!

Tijdens het schrijven van dit voorwoord hebben we de AV net achter de rug. Het was heel fijn om te zien dat er een zo grote opkomst was. Bijna zeventig mensen en velen hadden de moeite genomen om van heinde en verre te komen.

Het was goed om een aantal nieuwe gezichten te zien waaronder jongeren, maar gelukkig ook vele vertrouwde gezichten die al jaar en dag komen. Voor ons is het van groot belang dat onze leden acte de présence geven. Niet alleen om verantwoording af te leggen voor het afgelopen jaar maar ook – en dat is minstens zo belangrijk – om inspraak te kunnen geven. Daarom onze dank aan iedereen die aan de AV heeft deelgenomen en input heeft gegeven. Dit jaar hebben we de aftrap van de vergadering door niet minder dan Gustavo Vierini de mentalist laten doen. Zoals standaard bij bedrijfsuitjes, is het een luchtige manier om te participeren en een fijne tijd met elkaar te hebben. We zijn immers niet zo vaak bij elkaar vanuit het hele land. Hij wist op kundige wijze iedereen om de tuin te leiden. Zie de foto's voor een korte impressie van de AV.

Wisseling van de wacht

De AV stond ook in het teken van afscheid nemen. We namen afscheid van André Boers die als penningmeester van het hoofdbestuur decharge werd verleend. André is recent benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur van Beth Joles en aangezien de IOH voor 50% aandeelhouder is van Beth Joles zijn de functies niet te verenigen. Hij zou dan immers aan zichzelf rapporteren, wat ongewenst is. We zijn onze kundige bestuurder en penningmeester zeer dankbaar voor de onvermoeibare inzet van de afgelopen jaren en wensen hem veel succes

en wijsheid in zijn nieuwe functie. Ook hebben we Yossi Beck bedankt, die zich zeven jaar inzette voor het bestuur van Beth Joles en als voorzitter nu door André Boers is opgevolgd. De IOH-speld hebben we aan Yossi eerder in Beth Joles zelf uitgereikt, een symbolische uiting van onze waardering en dank.

Verjonging

Van de ontstane vacature in ons hoofdbestuur maakten we gelijk gebruik om twee nieuwe bestuurders te benoemen. Binyamin Tjong-Alvares en Natanja Slager hebben zich tijdens de AV voorgesteld. Beiden hebben verteld over hun professionele achtergrond, hun gezin en hun visie. Met enthousiasme werd hun kandidatuur ontvangen. Binyamin fungeert als penningmeester binnen het hoofdbestuur en Natanja zal als onafhankelijk lid haar steentje bijdragen. Houd vooral de komende Aleh's in de gaten om hier meer over terug te lezen.

Het Zuiden

Aangezien de afdeling in het Zuiden afgelopen jaar heel actief was, hebben we ook daar weer een huishoudelijke vergadering gehouden en Malka Shamir-de Leeuw zit nu namens de afdeling in het hoofdbestuur. Het komende jaar zal net als in het afgelopen jaar weer een aantal activiteiten georganiseerd worden. Zoals de andere afdelingen doen we graag een beroep op de oliem die zich in willen zetten voor de afdeling in het zuiden zodat we ook daar hopelijk nog vele jaren een actieve, enthousiaste afdeling zullen zien.

Geniet van de vakantie!

Met de vakantiemaanden voor de boeg, wens ik iedereen een fijne vakantie toe met de misjpoche en voor hen die er even tussenuit gaan: we hopen jullie weer snel terug te zien in ons prachtige land!!

Gideon van der Sluis

Voorzitter@ioh.co.il

DE VERSCHIJNINGSDATA VAN ALEH IN 2019

Editie	Uiterste inzenddatum kopij	Verschijningsdatum omstreeks
77/4 Rosj Hasjananummer	15 augustus	27 september
77/5 Chanoekanummer	7 november	23 december

Op 23 mei kregen IOH-leden die over email beschikken via het IOH-kantoor de boodschap dat de eerste digitale Aleh was verschenen als Aleh nummer 2 van dit jaar.

In het Pesachnummer hebben we al geschreven dat mensen zonder computer dit bij Chris op kantoor kunnen melden. Zij stuurt dan een zwart-wit afdruk met de post, zodat niemand van de leden tekort wordt gedaan. Ook nu kunt u die Aleh nog opvragen en daarna krijgt u de afdruk van iedere digitale Aleh automatisch over de post.

Over het geheel genomen is de digitale Aleh enthousiast ontvangen. Niet alleen door de bomen die we hiermee spaarden, maar ook door heel wat leden, die ervan genoten dat de prachtige kleurenfoto's nu vrolijk op het scherm verschenen en dat zij de letters konden vergroten om de Aleh voor minder goede ogen prettig leesbaar te maken. Geruststellend is dat hij niet kwijtraakt, want u vindt hem altijd terug op de website van de IOH.

Natuurlijk zijn er ook gewenningsproblemen. Niets is fijner dan opgekruld in een stoel een ritselend blad te lezen, schreven we al. Iemand wilde hem weer op het nachtkastje hebben en een ander in het kleinste kamertje in huis. Tablet en 'smartfoon' helpen daarbij, maar dat leverde deze keer nog kinderziekten op. Wie op een telefoon rechtstreeks inlogde via de link, kreeg waarschijnlijk een vraag of het goed was de pdf-file te 'downloaden'. Dat moet je dan dus wel bevestigen om hem op je scherm te krijgen! Ook wie met de telefoon inlogde via de website van de IOH, kon er onmogelijk bij komen, een euvel dat hopelijk is opgelost terwijl u dit leest.

Voor u ligt op dit moment weer een ouderwetse, gedrukte versie van de Aleh, maar hij staat wel degelijk ook op het internet. Kijk maar eens in de website van de IOH, waar iedere Aleh vanaf nu terechtkomt: www.ioh.co.il. Wij wensen u veel leesplezier!

De redactie van Aleh

UIT KANTOOR GEKLAPT

De op 18 juni j.l. gehouden Algemene Ledenvergadering, is inmiddels achter de rug, u kunt de vergaderstukken en het jaarverslag over 2018 lezen op onze website <https://www.ioh.co.il/> onder de tab "Jaarstukken".

Om belangenverstrengeling te voorkomen besloot André Boers af te treden als Hoofdbestuurslid. Hij werd voorzitter van de Raad van Bestuur van het ouderhuis, Beth Joles. Vanwege zijn functie als IOH-penningmeester heb ik veel met André te maken gehad. Ik dank hem voor de prettige samenwerking en wens hem veel succes en voldoening in zijn nieuwe taak.

Het Hoofdbestuur verwelkomde nieuwe bestuurders: Ini Lederer, Natanja Slager en Binyamin Tjong-Alvares. Ini vertegenwoordigt de afdeling Haifa/Noorden. Het belooft een actief jaar te worden want het Hoofdbestuur bestaat

in het komende verenigingsjaar maar liefst uit negen personen!

De volgende editie van Aleh verschijnt met Rosj Hasjana. Leden van de IOH kunnen een nieuwjaarswens plaatsen, tot vijftien woorden is deze gratis. Stuur u me daarvoor de tekst per email ioh@netvision.net.il graag tot uiterlijk 15 augustus.

Uw vrienden en kennissen zullen verrast zijn als ze uw wens bij het lezen van Aleh tegenkomen!

Rest mij u een goede en niet al te warme zomer toe te wensen!

Een hartelijke groet van Chris Bonfeel

HAIFA EN HET NOORDEN ► SAMENWERKING

De afgelopen maanden organiseerden we een aantal geslaagde evenementen.

Half april, heel passend net enkele dagen voor de Sederavond, verblijdden André en Rob ons weer met een nieuwe presentatie, de Exodus uit Egypte. Ik geloof dat ik dat vorige keer ook gezegd heb, maar echt, ze worden elke keer beter! We kijken al vol verwachting uit naar hun volgende presentatie/prestatie.

Als in voorgaande jaren werd ook dit jaar de herdenking van Jom Hasjoa Wehagwoera samen met Elah gehouden in Beth Joles, zij het met een enigszins andere "cast". Eline Simha, die jarenlang het grootste deel van de organisatie op zich genomen had, besloot dat ze het vaak genoeg gedaan had en dat ze het werk nu overliet aan jongeren. Zij hebben zich uitstekend van hun taak gekweten.

Openingswoorden werden gesproken door Chaim Birnbaum namens Beth Joles, door Bennie Leezer namens Elah en door André Boers namens de IOH. Ook de Nederlandse ambassadeur Gilles Beschoor Plug sprak de aanwezigen toe.

André richtte zich speciaal tot de ambassadeur, die hij verzocht om aan de Nederlandse regering de bezorgdheid over te brengen van meer dan 10.000 Nederlandse immigranten in Israël over het toenemende antisemitisme, dat zich in Nederland o.a. uit in het niet teruggeven van kunstwerken aan de Joodse eigenaars of hun erfgenamen en de moeilijkheden, die het oprichten van het geplande Holocaustmonument in Amsterdam in de weg worden gelegd.

De zes kaarsen werden aangestoken door Judith Palti, Chawa Toewien, Ya'akov Denekamp, Micky Yaron, Shalom Hakkert en Ruth Neter terwijl mijn zoon, Eytan Lederer, de eer te beurt viel de kaars van de hoop te mogen aansteken.

Als gewoonlijk was het weer een waardige en emotionele ochtend en de opkomst overtrof alle verwachtingen; er waren ongetwijfeld meer dan de maximum 120 mensen waarop we hadden gerekend, maar niemand is hongerig naar huis gegaan.

Jizkor door Gideon Millul

Tijdens de Sjoa-herdenking in Beth Joles, v.l.n.r. Ambassadeur Gilles Beschoor Plug en mevr. Louise Beschoor Plug, André Boers (IOH), Thirza Yunger (afd. VenO, ambassade)

Micky Yaron steekt plechtig een van de kaarsen aan

Later op de dag waren enige leden van de IOH aanwezig bij het openen van het Sally Noachpark – in een van de Carmelwijken van Haifa – en 's avonds werd onder grote belangstelling in de Cinematheek de film "Forgotten Soldier" vertoond, een documentaire over de heldhaftige daden van Sally Noach gedurende de Sjoa. Evenals de voorafgaande avond in Jeruzalem waren de kinderen van Sally, Lady Irene Hatter en Jacques Noach, aanwezig en zij hebben (bijgestaan door André Boers) uitvoerig vragen beantwoord.

Op 20 mei vond de jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering van de afdeling plaats, 's avonds in Beth Joles. Aangezien de datum bleek samen te vallen met een interessante lezing in het huis en er bovendien niets van groot belang op de agenda stond, waren er maar weinig leden aanwezig. In 2018 was het bestuur gekozen voor een periode van twee jaar. Hierin kwam dus geen verandering maar wel een wijziging in de taakverdeling. Daar onze afgevaardigde in het HB, André Boers, met ingang van 11 juni voorzitter zou worden van de Raad van Commissarissen van Beth Joles kan hij deze taak niet langer vervullen en wordt volgens de statuten automatisch de vorig jaar gekozen plaatsvervanger, ondergetekende, de officiële vertegenwoordiger.

Dit houdt in dat er een nieuwe plaatsvervanger moet komen en vanuit het HB is te dien einde contact opgenomen met een van onze jongere leden, Janny Rami uit kibboets Hefzibah. Besloten werd dat het afdelingsbestuur haar zal uitnodigen voor onze eerstvolgende bestuursvergadering ter kennismaking.

Ini Lederer

Aandachtig publiek

BE'ER SHEVA EN HET ZUIDEN ► RESTART

Na het vorige Aleh-nummer dat grotendeels gewijd was aan de fantastische Nederlanders, die we in het Zuiden hebben, en na gematigde druk door de kleinzoon van mijn vroegere burens in Oss (tegenwoordig voorzitter van de IOH) hebben we besloten te proberen de afdeling Be'er Sheva en het Zuiden te herstarten.

Nauwelijks hadden de zuiderlingen samen met de afdeling Jeruzalem een mooie tocht gemaakt in de Westelijke Negev, (Otef Aza) of er was weer een "schermutseling" ("hitkatshut" volgens een militaire expert op de radio), waarbij onze kersverse leden, de familie Reijnen in kibboets Nahal Oz, hun huis kwijt raakten. De mensen in Be'er Sheva, sommigen met versterkte kamer, en sommigen zonder, kwamen er met wat paniekaanvallen van af. Maar het herinnerde ons eraan dat het hebben van een afdeling – en via de afdeling een kring van Nederlanders – altijd goed is, in oorlog en vrede.

We schreven en belden naar alle ons bekende Nederlanders in heinde en verre. Op 27 mei kwamen we bij elkaar bij de familie De Leeuw in Omer. Het huis was letterlijk te klein met maar liefst 17 mensen, sommigen voor het eerst bij een IOH activiteit.

Hanna Figueras, die al vele jaren in Omer woont, vertelde ons het verhaal van de heldenrol van haar familieleden in de Tweede Wereldoorlog, die als Rechtvaardigen onder de Volkeren zijn erkend door Yad Vashem. Tussen alle verzetsgebeurtenissen redde de vader van Hanna de tante van André Boers. Hanna was drie jaar in de oorlog, maar herkende André's tante meteen van de film "De Joodse Bruiloft": <https://bit.ly/joodsebruiloft>

We hingen aan haar lippen, maar uiteindelijk moesten we ook nog een "Huishoudelijke Vergadering" houden. Onder deskundige leiding van Tsira Sofer werd besloten de afdeling te heropenen en een bestuur benoemd. Tsira vertelde ons van de vele activiteiten die in Netanya worden gehouden. Daar kunnen wij van dromen, maar we zullen ons best doen.

David de Leeuw

JERUZALEM ► NIEUWE BESTUURDERS EN MEER!

Op 15 mei, tijdens onze maandelijkse koffiemiddag, hielden wij onze jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering. Er was een behoorlijke opkomst. Aangezien onze bestuursleden voor twee jaar gekozen zijn hoefden wij eigenlijk geen veranderingen aan te brengen, maar tot onze grote vreugde had Bob Raber zich bereid verklaard bestuurslid te worden en daar hebben onze leden met algemene stemmen mee ingestemd.

Tegelijkertijd maakten wij kennis met Binyamin Tjong-Alvares die voor het Hoofdbestuur als nieuwe penningmeester is voorgedragen. Binyamin stelde zich voor en vertelde ons over zichzelf. Hij kreeg meteen een aantal handtekeningen van onze Jeruzalem leden zodat hij volgens de statuten aan de eisen kan voldoen om op de AV gekozen te worden

Chawa Dinner gaf de laatste twee sjoeriem van dit seizoen, waarin zij een aantal psalmen behandelde. Wij zijn erg blij dat Chawa bereid is na de vakantie door te gaan en als onderwerp werd gekozen: De verhalen over de profeet Eliahoe en zijn volgeling Elisja.

Vele jaren lang wordt er in Jeruzalem door onze afdeling gebridget. De bridgeclub is indertijd opgericht door Jim Leefsma en de club is daarom naar hem genoemd.

De bijeenkomsten vinden plaats op zondagavond en zijn tegenwoordig in Achoezat Beth Hakerem onder de bezielende leiding van Martijn Jacobs, bijgestaan door rabbijn David Lilienthal en anderen. Wij vinden het geweldig dat deze activiteit blijft doorgaan en als U van bridgen houdt, sluit U zich dan bij onze groep aan.

Op 26 juni houden wij onze Slotbijeenkomst. Op het programma staat het muzikale optreden van André Boers en Rob Coopman, al goed bekend bij onze leden. Deze keer is hun onderwerp: "Jewish aspects in French chansons".

Een prettige zomer voor iedereen!

Dini Goldschmidt

JONG BELEGGEN CENTRUM ► OVER AUTISME

(JBC is een samenwerkingsverband tussen IOH en Elah)

Op 15 mei kwamen wij weer bij elkaar in Beth Juliana, deze keer om naar Raya Haller te luisteren. Raya is opgegroeid in Nederland, maar woont inmiddels al vele jaren in Israël. Zij kwam ons vertellen over autisme. Met veel liefde sprak zij over de moeilijke taak om haar zoontje van 7 jaar, die gediagnostiseerd is met autisme, zo goed mogelijk te begeleiden. In Israël, waar 1 op de 100 kinderen in meer of mindere mate autistisch is, wordt veel onderzoek naar dit onderwerp gedaan. Autismen kan niet genezen worden en over de oorzaken van deze aangeboren ontwikkelingsstoornis valt nog weinig te zeggen. Raya geeft geregeld lezingen over dit onderwerp op Israëlische scholen met als doel het bewustzijn hiervan te vergroten.

Het was een interessante en belangrijke lezing. Onder het genot van koffie en koek werden er nog vragen gesteld en gezellig nagepraat.

Erna Verberne

Polak Finance and Investments

Jissachar Polak is dé bekende, vertrouwde en echt Hollandse financieel adviseur in Israël voor

onroerend goed
VS en Europa

tama38

hypotheekadvies

alle financiële
vraagstukken

begeleiding/
advies beleggen
(in en buiten Israël)

doorlopende financiële
begeleiding

financiële
oudedagsplanning

BSR4 Tower 26th floor Metzada 7, Bne Berak (t) +972 (0)3 605 0218

global@polakinvestments.com
www.polakinvestments.com

Voor alle opdrachten – groot en klein

THE HANDY MAN

- ✓ VERBOUWINGEN
- ✓ DAKISOLATIE
- ✓ SCHILDERWERK
- ✓ ELEKTRICITEIT
- ✓ SANITAIR
- ✓ TIMMERWERK
- ✓ RENOVATIE KEUKENS EN BADKAMERS
- ✓ ALLE SOORTEN KASTEN OP MAAT
- ✓ VOORAL VOOR BEJAARDEN: Kleine voorzieningen die het wonen gerieflijker en veiliger maken, zoals deuren die de goede kant opdraaien, handgrepen in toilet, enz.

wendt u zich tot Yasha Israels – tel: 09-7745844
yashai@in.zahav.net.il – www.handyman.up.co.il

BETH JULIANA ► EEN HEEL SEIZOEN IN VOGELVLUCHT

Het was me al bij de laatste Aleh opgevallen dat er iets ontbrak, namelijk het verslag van Beth Juliana. Er bleek geen officiële correspondent meer te zijn, wat ik een tijdje later te weten kwam toen Shoshannah (de directrice van Beth Juliana) me de 'baan' aanbood. Aangezien ik helemaal geen ervaring in het schrijven heb, zal ik voorlopig zien hoe het gaat.

Er is enorm veel in te halen vanaf het begin van dit jaar. Er waren de 'gewone' lezingen die altijd zeer interessant zijn en verder de gebruikelijke concerten en spelletjesavonden; niet te vergeten het gezamenlijk zingen, geleid door Jetty Frank en Milly de Boer. We hebben nog iedere maand een geweldige spreker, Roy Aloni, die alles over muziek weet en zelf ook een concertpianist had kunnen zijn. Het hele seizoen in vogelvlucht biedt niet voldoende plaats om alle sprekers en artiesten hier te noemen. Een speciale avond werd georganiseerd met liedjes en verhalen over Toe Bisjwat, met de volgende morgen het uitdelen van bakjes met mooie viooltjes. Dan nog een bezoek aan het Design-museum in Holon.

Verder bevatte de maand februari weer heel veel bijzondere dingen voor ons. We hoorden een lezing door dr. Doron Lurie, curator van het Tel Aviv museum en een belangrijke specialist op het gebied van Rembrandt en nog vele bekende schilders. Er was een bezoek aan de Samaritaanse synagoge en het Agam-museum. Uiteraard niet te vergeten het bezoek aan het museum voor moderne kunst van Herzlia.

Om het huis nog gezelliger en mooier te maken zijn op de verzorgingsafdeling alle deuren beplakt met Nederlandse motieven. Geweldig!

Vlak voor Poeriem was er nog een optreden met het bekende duo André Boers en Rob Coopman, wat altijd veel belangstelling trekt. Tot aan onze viering op 20 maart kregen we verschillende lezingen die over Poeriem gingen. Ook werd er (ver)kleding uitgedeeld waarmee we ons konden uitdossen. Zoals gewoonlijk in Beth Juliana was alles weer buitengewoon georganiseerd. Er werd hevig gedanst en is dat een reuze leuk gezicht met al die verklede mensen.

Op 12,13 en 14 maart werd een tocht naar Eilat gemaakt met allerlei stopplaatsen onderweg. Reuze geslaagd volgens de reizigers!

De achtste april was er een bezoek aan het Tel Aviv Museum en op de vijftiende een gecombineerd bezoek aan het zoölogische park en het Steinhardt-museum over de natuur.

Zoals men ziet, verveelt men zich beslist niet in Beth Juliana; behalve de vele "choegiem" die we hebben en denkspelletjes is er altijd iets te doen.

Op 1 mei was er de herdenkingsceremonie voor de Holocaust. Verscheidene inwoners lazen zeer ontroerende stukjes voor met bijpassende muziek erbij. 's Morgens kwam er een groep soldaten met hun commandant van de gepantserde brigade 401 die aan alle Holocaust-overlevenden een certificaat en een roos uitdeelden. Daarna werd er met de inwoners gepraat en kon men vragen stellen.

De volgende herdenkingsdag was 7 mei voor Israëls gevallen soldaten en terreurslachtoffers, hetgeen ook weer begeleid werd met het voorlezen van allerlei gedichten en stukjes met bijpassende muziek.

Met Pesach kregen we behalve matzes ook heerlijke maaltijden en niet te vergeten de feestelijke maaltijd voor Jom Ha'atsmaoet die in Israëlsche sfeer gehouden werd. Zo bij elkaar zijn er heel wat pondjes bijgekomen... Alle hulde aan het bestuur en het personeel. We zijn niet voor niets nummer 1!

We hebben ook sinds 7 april een nieuwe huismoeder Ita Vos-Benizri en we wensen haar heel veel succes.

Ronny Ben Ami

BETH JULIANA ► MET DE DEUR IN HUIS VALLEN

In Beth Juliana vinden we het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt en dat er een huiselijke sfeer heerst. Onze Carla komt uit Nederland en fungeert als coördinerend verzorgende op de aanleunafdeling/tmicha. Carla werkte ook in Nederland in de ouderenzorg, en daar is veel aandacht voor projecten die de huiselijke sfeer bevorderen zoals bij voorbeeld een eigen deur, het creëren van sferhoekjes, huiskamerprojecten enzovoorts.

Carla opperde een paar maanden geleden het idee om de deuren op de aanleunafdeling/tmicha om te toveren tot echte voordeuren. Het voorstel werd enthousiast ontvangen en Shoshannah heeft toestemming gegeven om er mee van start te gaan.

Als team gingen we op zoek gegaan naar mooie deuren op het internet en zo kwamen we terecht bij het Nederlandse bedrijf van Paul van Straalen van 'Eigendeur'. We hebben Paul geschreven en uitgelegd dat Beth Juliana een ouderenzorgcomplex is en dat we graag een persoonlijker tint aan de deuren op de aanleunafdeling wilden geven. Paul heeft ons een

brochure gestuurd met wel 125 verschillende deuren! In feite zijn het geen echte deuren maar allemaal heel grote stickers.

Nadat we definitieve instemming kregen van Shoshannah hebben we de bewoners gevraagd welke deursticker zij op de deur van hun kamer zouden willen hebben, zodat iedereen zijn persoonlijke tint kan geven aan zijn/haar kamer.

Drie weken later zijn de deurstickers samen met Paul en zijn collega in Israël aangekomen. Ze verbleven bij ons en hebben veel met onze bewoners gesproken. Paul vertelde dat ze erg blij waren met de vriendelijke ontvangst en de belangstelling van de mensen. Twee dagen later was de metamorfose compleet. Paul en zijn collega hebben voordat ze terugvloegen een paar dagen door Israël gereisd en komen graag nog een keer terug om te genieten van het mooie land en ook voor een nieuw project.

We hebben vooral positieve reacties gehad van bewoners, familie en van het team en we kunnen spreken van een geslaagd project! We blijven ons best doen om zoveel mogelijk een huiselijke sfeer te creëren zodat onze bewoners zich thuis voelen.

Het ziet er heel anders uit!

Carla Nidam en Jeanette Michaeli

JAD DAVIDS

Jad Davids יד דוידס
The Joseph Zvi Davids Welfare Fund Ltd.

Als u dit leest draait vermoedelijk de airco op volle toeren om de hitte en vochtigheid te trotseren.

Wat met diegenen, die zich dit niet kunnen permitteren vanwege de hoge elektriciteitskosten? Denkt u ook even aan hen? Dát zijn de mensen, die Jad Davids steunt en we proberen dat zo te doen, dat ook zij een aangename zomer tegemoet kunnen zien.

Verder maken wij u erop attent, dat u onze 'certificaten' niet alleen kunt gebruiken als voor geschenk ter gelegenheid van de viering van een verheugende gebeurtenis in iemands leven, maar ook als nagedachtenis aan iemand die iets voor u betekende of als u een sjiwwbezoek aflegt en iets bijzonders wilt meebrengen. Wij maken daarvoor dan een speciale tekst, "In nagedachtenis" of "Ter herinnering aan". Op deze manier doet u twee goede daden in één klap en is Jad Davids in staat de Nederlandse doelgroep in Israël te blijven steunen.

Wij wensen u allen een koele zomer toe!

Bestuur Jad Davids

JAD DAVIDS - Fonds voor Nederlandse Bejaarden in Israël.
POB 5207 - Herzlia, 4615102

UW GELD DIENT EEN GOED DOEL!!!!

Voor speciale gelegenheden

Certificaten vanaf 75 NIS
Zilveren vanaf 500 NIS
Gouden vanaf 1000 NIS

ELKE WOENSDAGOGHTEND IN BETH JULIANA

- Een grote collectie artikelen, zoals sieraden.
- Cadeautjes voor de kleinkinderen enz.
- Aantrekkelijke prijzen te kust en te keur.

De opbrengst gaat naar Jad Davids. Vele kleintjes maken een grote..... en u verblijdt de ontvanger.

E-mail: davidsfonds60@gmail.com
Website: www.jad-davids.com Tel: 0507262577

CERTIFICATEN

TWEE CERTIFICATEN

MIRIAM HERSKOVITS 70STE VERJAARDAG

Giften- en jubileumcertificaten van Jad Davids zijn verkrijgbaar via tel. 03-6775174

regio	verkrijgbaar bij	telefoon	email
Haifa	Eline Simha	04-8344154	eline.simha@gmail.com
Jeruzalem	Chawa Dinner	02-5671440	dohdadh@gmail.com
Tel Aviv	Riek Levie	03-6744882	riekl@bezeqint.net

Bankrekening Jad Davids: 215200/95, Bank Leumi Ra'anana, snif 942.
Graag met vermelding van naam en adres (voor de kabbala).

DAVID EISENMANN: JAD DAVIDS MOET MET DE TIJD MEE!

Sinds kort is David Eisenmann de nieuwe voorzitter van Jad Davids en het JD-bestuur nam het initiatief hem door en voor de Aleh te laten interviewen: "Ik was er meteen voor want ik ben van mening dat Jad Davids tot nu toe niet bekend genoeg is. Dat moet hoog nodig veranderen!" Tegenover me zit een vitale en zorgvuldig formulerende man, in 1940 geboren, maar nog vol energie en plannen voor de toekomst. Ik zocht hem op in zijn woonplaats Hashmonaim, waar hij me graag uitlegt wat er met Jad Davids in zijn ogen moet gebeuren.

Voor wie het niet weet: Jad Davids is een steunfonds voor bejaarde (ex-)Nederlanders, opgericht in 1960. Veel over het fonds is te vinden op de website www.jad-davids.com of in het jubileumboek, dat in 2010 in twee talen verscheen.¹ David Eisenmann is gepensioneerd en

¹ Chaya Brasz, *Mensenwerk, de geschiedenis van Jad Davids 1960-2010* en חיה ברש, מאדם לאדם, חיה ברש, תולדות יד דוידס, 1960-2010 Beide verkrijgbaar bij Jad Davids (zie Contactpagina).

verricht al zijn bezigheden als vrijwilliger. Tussen 1976 en 2001 was hij directeur van Swissair in Israël. Toen Swissair hem naar het buitenland wilde verplaatsen, besloot hij op goede voorwaarden vervroegd uit te treden, want hij wilde in Israël blijven. In 2002 werd hij voorzitter van het bejaardencentrum Beth Juliana en bleef dat tot 2018. Het werk voor bejaarden kent hij zodoende van binnenuit.

Hoe wilt u Jad Davids vernieuwen? Het is toch een ouderwets functionerende organisatie met een lange traditie?

In de eerste plaats moet Jad Davids veel bekender worden. Ik ben het er bijvoorbeeld niet mee eens dat de leden van het bestuur altijd angstvallig geheim worden gehouden, omdat men het niet juist vond, dat mensen die om hulp vragen zich dan ongemakkelijk zouden voelen. Dat is volgens mij uit de tijd. Ik vind het belangrijk dat ze juist wel bekend zijn. Het effect is dan immers, dat de mensen zich tot bestuurders richten omdat ze hen kennen en vertrouwen. Het kan echt persoonlijker. Er zou zelfs gedacht kunnen worden aan een spreekuur, maar dat is natuurlijk niet bedoeld voor de aanvragen. Alle aanvragen gaan immers via de organisatie Nini Czopp. Daar spreekt men met een maatschappelijk werkster en wordt men geholpen bij het invullen van de formulieren. Maar de namen van de Jad Davids bestuurders moeten worden gepubliceerd, waar dat relevant is en zo krijgt Jad Davids een gezicht!

Dit is ook van belang voor donaties. Mensen willen weten wie er over het geld gaan dat ze aan Jad Davids doneren. En waarom zou het niet bekend mogen worden als we een legaat van ca. een miljoen hebben gekregen? Iemand zette een ton ter nagedachtenis op naam van zijn echtgenote. Daar moeten we bekendheid aan geven. Dat dat kan! De naam hoeft er niet bij als degene die zijn of haar nalatenschap zo bestemde dat niet wilde, maar de mensen mogen het best zien als we succes hebben. Dat er mensen zijn, die zoveel vertrouwen in ons hebben, dat ze een grote gift voor ons bestemmen. Een gouden certificaat op naam van een overledene; dat is een respectabele nagedachtenis.

Waar gaat dat geld dan naar toe? Is er wel voldoende kapitaal? Is er steeds een reserve?

Dat is ook iets waar ik niet blij mee ben, het 'oppotten'. Als er meer geld is kunnen de uitkeringen aan onze veertig vaste klanten iets omhoog. Ze krijgen een extraatje in de winter van NIS 500,- en dat is al jaren zo, maar als er voldoende geld is, hoeft dat toch niet in de pot te blijven "voor later". Die extraatjes kunnen dan misschien omhoog tot NIS 750,-. Het leven is immers ook veel duurder geworden. Dit is maar een voorbeeld. In de pot zit een reserve van ongeveer vier en een half miljoen, maar als je er iets meer mee doet en de mensen laat zien dat je er iets mee doet, loopt men ook harder om het weer bij te vullen.

Om welke verschillende groepen mensen gaat het eigenlijk?

De problemen bestaan in en buiten de ouderhuizen. Ik ken Beth Juliana natuurlijk heel goed en van binnenuit. Mensen wonen daar en hebben zich al dan niet met hulp van de WUV kunnen inkopen. Hun maandelijkse inkomsten zijn soms niet voldoende voor extra dingen, zoals een noodzakelijke gebitsbehandeling. Buiten de huizen trekken mensen uit kibboetsim de aandacht. Soms zijn die voor de oorlog al hier gekomen. Na de privatisering zorgen die kibboetsim vaak slecht voor hen. Verder zijn er sociale gevallen, die uit Nederland komen. Andere Israëliërs denken dat alle 'Hollandiem' geld hebben, maar dat is niet waar. Er zijn meer mensen, die ondersteuning nodig hebben, dan je denkt. In de huizen is het tot nu toe wel makkelijker; dat zijn onder andere – maar natuurlijk niet alleen – bewoners met WUV.

Na de oorlog geboren zijn inmiddels al 73, bejaarden zo langzamerhand! Is niet alles nog te veel gericht op de generatie van overlevenden?

Dat wisselen van de generaties is in volle gang, ook de WUV gaat daarmee verdwijnen. Er zijn heel wat mensen in de naoorlogse generatie, die geen centen hebben om in een ouderhuis te komen wonen. Als voorzitter van Beth Juliana dacht ik er eerlijk gezegd niet zo aan, maar nu ben ik van mening, dat de huizen iets opzij zouden moeten leggen. Ik zou iets willen beginnen in de vorm van een 'keren' voor degenen van de volgende generatie, die het niet redden. Ik wil hierover spreken met de voorzitters van de bejaardenhuizen en de IOH.

Is het grote geld (Maror) niet te veel in 'de muren van de huizen' gaan zitten, zoals men wel pleegt te zeggen in onze gemeenschap?

In het begin van Maror hebben de huizen heel veel geld gekregen. De nieuwbouw van toen (het jaar 2000) leidde ook tot heel hoge schulden. Maar dat is al lang verleden tijd. De huizen maken winst. De laatste nieuwbouw van Beth Juliana is helemaal betaald uit eigen pot. Zonder Maror, zonder lening zelfs en zonder de middelen van de bewoners aan te spreken. We bouwden voor twintig miljoen sjekel en er zijn geen schulden. De ouderhuizen zouden misschien iets kunnen gaan teruggeven aan de gemeenschap, zoals speciale prijzen voor kleine woningen voor mensen die hulp nodig hebben om daar te kunnen wonen.

Komt er nog geld uit Nederland? Of ligt dat stil omdat we via Maror onze eigen portie al kregen?

Er bestaat een 'Vrienden van Jad Davids' in Nederland, maar dat is ingeslapen en men wilde het opheffen. Dat willen wij niet. We zijn van plan om twee of drie mensen te zoeken om het voort te zetten. Er zijn in Nederland echt een aantal welgestelde mensen en zelfs zéér welgestelden. We hebben iemand nodig die dit goed kan en we gaan er opnieuw beweging in brengen. We moeten wel. JD verdeelde in 2018 ongeveer NIS 750.000,-. Het geld is dus binnen een paar jaar op als er niets meer bij komt. De jaarverslagen zijn statisch geworden, steeds herhalend wat er in de vorige versie stond. We moeten nu een beetje hersenspoelen in de gemeenschap, die aan dat statische Jad Davids gewend is. Het moet veel dynamischer worden en het is de hoogste tijd daarvoor! Een deel van de mensen zegt: "Wat wil je nu? We hebben het nooit zo gedaan!" Ik zeg: "Dan is het nu de hoogste tijd het anders te gaan doen!"

Wat zou volgens u de bestemming van de laatste Maror-gelden moeten zijn?

Dat zou niet weer versnipperd moeten worden over een te veel aan organisaties, zoals steeds is gedaan. Het zou mijns inziens naar Beth Joles, Beth Juliana en Jad Davids moeten gaan, zodat het beperkte bedrag dat er nu nog is werkelijk betekenisvol is, bijvoorbeeld voor de volgende generatie bejaarden, die al voor onze deuren staat!

Chaya Brasz

PERSONALIA

Overleden

Dr. Shmuel (Saam) Dasberg, Rehovot

Dhr. Ido Heijmans, Kfar Saba

Mw. Ruth Meierantz, Herzlia

Mw. Ro Salomon-Hamburger, Yokneam

יהי זכרם ברוך

Geboren

Kleindochter voor Betty en Francis Salamon

Kleindochter voor Lia en André Boers

מזל טוב והרבה נחת!

Oliem

Ephraim Kroese

Evert Verschuure

ברוכים הבאים!

DOCOSTORY LTD

Uw verhaal is een BOEK WAARD

Wij zijn gespecialiseerd in het **documenteren** en **schrijven** van **biografieën**, **in het Ivrít**, Nederlands en Engels. Laat uw levensverhaal vereeuwigen door een professioneel team.

Miriam Dubi Gazan, geschiedschrijver

TEL: 972-9-741 94 71 • FAX: 972-9-746 48 67

MOBIEL: 054-740068

miriamdubi@bezeqint.net • www.docostory.com

INTERVIEW

ONDERZOEKEN VAN ANTISEMITISME, MIGRANTEN EN INTEGRATIE

Interview met Professor Ruud Koopmans, door Manfred Gerstenfeld

'Het antisemitisme in Nederland is in de afgelopen tien tot twintig jaar gegroeid, net als in de rest van Europa. Wat betreft verbaal antisemitisme is dat moeilijk te bewijzen vanwege de beperkte meetbaarheid. Door de opkomst van sociale media nemen scheldpartijen toe. Die richten zich op vele doelen waaronder Joden, zionisten en Israël. Ik hecht daar niet al te veel waarde aan. Een hardere en ernstiger vorm van antisemitisme is bedreiging en geweld. We weten daarvan ook dat het in Europa is toegenomen. Soms is er zelfs sprake van dodelijk geweld.'

Ruud Koopmans werd geboren in Uithoorn in 1961. Later woonde hij in Rotterdam. Hij deed kandidaatsexamen landbouw in Wageningen. Daarna studeerde Koopmans politicologie in Amsterdam. In 1992 promoveerde hij daar in de sociologie op een proefschrift over sociale bewegingen in West-Duitsland, zoals de vredes- en milieu-bewegingen.

'Dat promotieonderwerp maakte deel uit van een groter vergelijkend onderzoek. Daarin werd de ontwikkeling van deze bewegingen vanaf de jaren zestig tot eind jaren tachtig onderzocht in Duitsland, Nederland, Frankrijk en Zwitserland. Ik was verantwoordelijk voor de studie over Duitsland. Daarvoor deed ik veldwerk in dat land en leerde daar vele mensen kennen. Nadien werkte ik een jaar bij het Sociaal Cultureel Planbureau.'

Uw belangrijkste gebied van onderzoek betreft integratie van immigranten en minderheden. U heeft ook onderzoek naar antisemitisme gedaan. Kunt u daar iets over vertellen?

‘Ik heb inderdaad enig onderzoek naar antisemitisme gedaan. In 2015 heb ik zes Europese landen, waaronder Nederland, op religieus fundamentalisme bestudeerd. Een van de vragen was wat de geïnterviewden van de stelling vonden dat Joden niet te vertrouwen zijn. Gemiddeld over die zes landen, gaf 45% van de moslims daarop een bevestigend antwoord. Onder niet-moslims was dat acht procent. Op het niveau van attitudes is dat veelbetekenend voor de mate van antisemitisme. Het onderzoek heeft ook de Nederlandse pers gehaald.’

‘Zowel in Nederland als in Duitsland bestaan goede gegevens over antisemitische strafbare feiten. De statistieken zijn echter tamelijk duister wat betreft de hoek waaruit de daders komen. Dat is een blinde vlek in politiestatistieken. In Duitsland is het nog erger dan in Nederland. Het is onmogelijk om gegevens op tafel te krijgen over het aandeel van migranten in misdaden van welke aard dan ook.’

Waarom is het verkrijgen van deze gegevens zo moeilijk of zelfs onmogelijk?

‘Het probleem van antisemitisch geweld wordt niet veroorzaakt door een specifieke onwil om antisemitisch geweld, door migranten of moslims uitgeoefend, niet te willen zien. Het is een algemeen probleem om enige vorm van criminaliteit of extremisme, onder migranten veroorzaakt, onder ogen te willen zien. Dat zou een heersend wereldbeeld doorbreken waarin migranten en moslims slachtoffers zijn en geen daders.’

‘Een aantal jaren geleden werd in samenwerking met de politie. een jaar lang de achtergrond van daders van crimineel geweld in Berlijn geregistreerd. Het bleek dat een grote meerderheid daarvan door mensen met een migratie-achtergrond werd veroorzaakt. Die studie is onmiddellijk de grond ingeboord. Dit onderzoek is nooit herhaald.’

Document voor hoorzitting Tweede Kamer

In september 2018 vond in de Tweede Kamer een hoorzitting over antisemitisme in Nederland plaats. Koopmans was onder de genodigden. Hij schreef in het document dat hij ter voorbereiding daarvan instuurde onder andere: “Een effectieve bestrijding van antisemitisme is alleen mogelijk op basis van goede informatie over de motieven en kenmerken van daders. Overheid, politie en organisaties van het maatschappelijke middenveld die zich met de monitoring van antisemitisme bezighouden, blijven op dit punt ernstig in gebreke.”

‘In de vele rapportages over antisemitisme ontbreekt systematische informatie over de motieven en de etnische en religieuze achtergrond van daders. Daardoor wekken zij ten onrechte de indruk dat antisemitisme een diffuus fenomeen is dat overal gelijkelijk voorkomt, of, door antisemitisme in een context van racisme en islamofobie te plaatsen, dat het vooral een probleem van rechtsextremistisch gemotiveerde, autochtone daders is.’

‘Antisemitische opvattingen komen in alle bevolkingsgroepen voor. Zij zijn echter bijzonder sterk verbreid onder moslims, bij wie antisemitisme geen randverschijnsel is, maar een grote minderheid of zelfs de meerderheid kenmerkt.’

Dit waren geen welgevallige opmerkingen voor officiële Nederlandse oren. Het idee dat

leden van een minderheid daders van discriminatie van een andere minderheid kunnen zijn, willen veel westerlingen niet horen.

Het belette Koopmans niet om het volgende te stellen: "Beschikbare gegevens uit wetenschappelijk onderzoek en slachtoffer-enquêtes duiden er echter op dat in het recente antisemitisme – en antisemitisch geweld in het bijzonder – daders met een migratieachtergrond [uit] islamitische landen, die door een mengsel van religieus extremisme en arabisch-nationalisme gemotiveerd worden een grote – en in het geval van geweld zelfs dominante – rol spelen."

Koopmans stelde ook dat de inschattingen van slachtoffers van geweld en dreigingen wat betreft de daders met politie- en justitiegegevens dienen te worden gecombineerd: "Dat de laatste niet beschikbaar zijn, valt de slachtoffers echter niet te verwijten, maar is het resultaat van de bewuste beslissing van beleidsmakers om dergelijke daderinformatie niet te verzamelen of naar buiten te brengen."

Betekent een positieve houding jegens Israël ook een verwerpen van het antisemitisme?

'Kortgezegd: nee. We moeten antisemitisme en de houding ten opzichte van Israël uit elkaar houden. Mijn ouders waren bij een christelijke Pinkstergemeente. Daar was men zeer pro-Israël. Datzelfde geldt voor veel evangelische kerken in de Verenigde Staten.'

'De oorsprong van deze houding is dat men het Bijbelverhaal gelooft. Daar staat beschreven dat de wederkeer van Jezus alleen plaats kan vinden wanneer de Joden weer hun eigen staat in Israël hebben. Na de wederkeer vindt een eindstrijd plaats tussen goed en kwaad met Jeruzalem als centrum. Vele christelijke fundamentalisten zijn daarom enorm pro-Israël. Dat sluit niet uit dat ze antisemitisch kunnen zijn.'

'Wanneer we deze christelijke fundamentalisten allerlei vragen voorleggen zullen ze Israël heel erg steunen. Maar wanneer we hen vragen of ze het eens zijn met stellingen als "Joden zijn niet te vertrouwen", "Joden zijn verantwoordelijk voor veel oorlogen in de wereld" of "Joden misbruiken de Holocaust voor hun voordeel" dan geven christelijke fundamentalisten daarop vaker een bevestigend antwoord dan niet-fundamentalistische liberale christenen.'

'We hebben de stelling "Joden zijn niet te vertrouwen" ook aan seculiere geïnterviewden voorgelegd. Het percentage onder hen dat het met die stelling eens was lag nog iets lager dan onder de christenen.'

Er zijn in de laatste jaren allerlei statistische onderzoeken gepubliceerd over antisemitische incidenten in verschillende Europese landen. Hoe betrouwbaar zijn die?

'Statistieken van antisemitische incidenten in verschillende Europese landen zijn niet met elkaar te vergelijken. De wetgeving in Duitsland is strenger op dit punt dan elders. Veel meer handelingen zijn verboden in Duitsland dan in andere landen. Daardoor krijgt men al snel veel rechts-extremistische incidenten. De meeste daarvan zijn incidentele bekladdingen, uitingen op het internet of in obscure blaadjes van rechts-extremisten.'

'Een groot deel van de Duitse pers en politiek zijn er op uit om zowel links- als moslim-antisemitisme klein te maken. Daarom zeggen ze dat van alle antisemitische incidenten een dominant percentage vanuit rechts komt.'

'Als we harde cijfers zouden hebben, zouden we waarschijnlijk net als in andere landen zien dat de ergste antisemitische incidenten, bedreiging en geweld, vooral uit de islamitische hoek komen.'

De toename van antisemitisch geweld is vooral aan die categorie toe te schrijven. Als dat bekend zou worden dan zou het wellicht een kentering in het publieke debat teweeg brengen.'

Integratieproblemen

In 1994 vertrok Koopmans naar Berlijn. Op dat moment was de academische arbeidsmarkt in Nederland niet bijzonder gunstig. Hij zegt: "Ik werd gevraagd om te solliciteren naar een baan als wetenschappelijk medewerker op de Humboldt Universiteit in Berlijn. Daar zochten ze een academicus om onderzoek te doen naar het opkomend rechts-extremisme in Duitsland. Na de Duitse hereniging in 1989 was er immers een golf van geweld vanuit rechtse kringen tegen asielzoekers en andere immigranten."

Koopmans werkt sinds 2007 bij het Wetenschapscentrum Berlijn voor Sociaal Onderzoek (WZB). Dit is een vooraanstaand internationaal bekend onderzoeksinstituut voor de sociale wetenschappen. Het is het grootste Europese instituut op dit gebied dat niet aan een universiteit gebonden is. Koopmans leidt daar de researchgroep Migratie, Integratie en Transnationalisatie. Sinds 2013 is hij bovendien hoogleraar sociologie en migratieonderzoek aan de Humboldt Universiteit.

'Ik ben in Berlijn begonnen om onderzoek te doen naar rechts-extremisme in Duitsland. Wie dat wil begrijpen kan niet om migratievraagstukken heen. Daardoor ben ik me daarna bezig gaan houden met immigratie en integratie. Dat doe ik dus nog steeds.'

Ik meen dat u ook vergelijkend onderzoek over integratie in Duitsland en Nederland heeft gedaan. Wat waren uw belangrijkste conclusies?

'Er heerste toen de algemene mening dat Nederland op dit gebied veel beter functioneerde dan Duitsland. Dat kwam omdat Nederland een zeer liberaal, multicultureel integratiebeleid had. Duitsland had een veel strenger beleid.'

'In die tijd werden daar om de haverklap Nederlandse delegaties uitgenodigd om de Duitsers uit te leggen hoe ze een goed integratiebeleid moesten opzetten. Nederlandse integratie- onderzoekers en beleidsmakers waren er heilig van overtuigd dat de Nederlandse benadering superieur was aan die van andere landen. In die tijd was toch al alles wat Duitsland deed fout. Nederlanders klopten zich enorm op de borst. Het ging er bij de Duitsers als zoete koek in.'

'Nederland deed het echter helemaal niet goed. Dat beleid produceerde het tegenovergestelde van wat het pretendeerde. Het leidde tot segregatie en tot grotere achterstanden van migranten in het onderwijs. De arbeidsmarktparticipatie van migranten was bedroevend slecht. De kloof op school tussen kinderen van migranten en autochtone kinderen was veel groter dan in de meeste andere landen.'

Verbazend resultaat van onderzoek

'Voordat Pim Fortuyn begin 2002 werd vermoord, had ik een artikel geschreven in een Nederlands migratietijdschrift. Daarin vergeleek ik uitkomsten van het Nederlandse integratiebeleid met dat van Duitsland. Tot mijn verbazing deed Nederland het op bijna alle fronten veel slechter dan Duitsland.'

‘Met dit artikel begon ik voor het eerst in Nederland een rol in het publieke debat te spelen. Mede door het electorale succes van de door Fortuyn opgerichte LPF is Nederland op het multiculturele beleid aanzienlijk teruggelopen. Het heeft toen het voortouw genomen met nieuwe vormen van integratiebeleid. Een aspect daarvan waren inburgeringscursussen die later ook verplicht werden. Ook de voorwaarden voor huwelijksmigratie zijn aangescherpt, bijvoorbeeld door de verplichting al in het buitenland elementaire kennis van de Nederlandse taal te vergaren.’

‘Het is makkelijk om een rechts verhaal te houden over migratie, of vanuit een rechts perspectief kritisch te zijn op de islam. Dat doen velen. Ik probeer vanuit een links-liberaal en emancipatoir perspectief kritiek op het multiculturele integratiebeleid en op de islam te formuleren en hoop daarmee werkelijk progressieve delen van links mee te krijgen. Ik moet helaas toegeven dat dat nog niet erg goed lukt. Je moet daarbij opboksen tegen de pogingen van andere delen van links om je in de rechts-extreme, islamofobe hoek te drukken.’

Ik kan mij voorstellen dat uw opvattingen over integratie soms tot felle reacties leiden. Heeft u daar bijvoorbeeld op de universiteit last van?

‘In 2016 werd ik vanwege mijn research aangevallen door studenten van de Humboldt universiteit. Het betrof een kleine trotskistische fractie in het studentenparlement. Ook andere professoren werden aangevallen. Dat gaat nog steeds door. Mij laten ze de laatste tijd met rust.’

‘Ik denk dat dat komt doordat ik ze heel erg actief weersproken heb op facebook en ook in een discussiebijeenkomst op de universiteit. Het probleem met dat soort kritiek is dat het natuurlijk vooral bestaat uit schreeuwen van verdachtmakingen zonder in discussie te treden.

‘Op het moment dat je publiekelijk een discussie met hen aangaat blijkt dat de keizer geen kleren aan heeft. Ze staan meestal met hun mond vol tanden. Ik heb daarvan geleerd om zulke dingen niet te negeren. Het is fout om te denken: “daar sta ik boven, daar reageer ik niet op.” Het is juist effectief om ze met de feiten om de oren te slaan. Dan druipen ze meestal met de staart tussen de benen af.’

SAMENWERKING

Nederland en Israël: Samen voor het Shaarei Tzedek ziekenhuis

De meesten van ons zullen zich het bezoek herinneren van de delegatie van het Rode Kruis Nederland samen met dr. Regina Grüter aan onze afdelingen ongeveer twee jaar geleden. Het lijkt misschien of met het uitdelen of nasturen van het boek van Regina Grüter, 'Kwesties van Leven en Dood' aan alle aanwezigen bij die ontmoetingen, het bezoek van het RKN geen verdere uitwerking heeft gehad. Niets is minder waar.

Tijdens het bezoek van het RKN en op verzoek van de delegatie, organiseerde André Boers destijds samen met het toenmalige Dagelijks Bestuur van de IOH een werkbezoek aan een Israëlisch ziekenhuis. Daarvoor werd het Shaarei Tzedek ziekenhuis in Jeruzalem uitgekozen. Het bezoek aldaar heeft tot bijzonder veel en goede resultaten geleid d.m.v. follow-up via de (christelijke) Nederlandse Stichting voor steun aan Shaarei Tzedek (SSZ). Ook het Rode Kruis in Nederland (RKN) is nauw betrokken bij die samenwerking. Dit is geheel onbekend gebleven bij de meeste leden van de IOH. In Nederland is daar juist wel ruchtbaarheid aan gegeven blijkens enkele nieuwsbrieven en aankondigingen van symposia, die recentelijk werden gehouden in Nederland op initiatief

van SSZ en in samenwerking met Shaarei Tzedek (met een keynote speaker van daar) en het RKN. Ook een mededeling over een serie artikelen in maart van dit jaar in het Reformatorisch Dagblad is hiervan een duidelijk teken. Aan de symposia droeg Magen David Adom ook bij in de vorm van sprekers aldaar.

Medische studenten uit Nederland bezoeken nu regelmatig, dankzij dit samenwerkingsverband, het Shaarei Tzedek ziekenhuis en dat geeft ook duidelijk meer bekendheid aan deze instelling. Het ziekenhuis geeft een digitale nieuwsbrief uit, die op aanvraag zeker te krijgen is op uw computer.

En ten slotte voor de financieel geïnteresseerden hier enige informatie over hoeveel geld SSZ jaarlijks overmaakt naar Shaarei Tzedek: dat varieert tussen de 275.000 en 500.000 euro. Ook de donaties na het bezoek van RKN, dat de IOH organiseerde, zijn met zo'n 30 procent gestegen.

Dank aan André die ons op deze ontwikkeling wees en die op deze wijze bijdroeg aan verbeterde relaties en een belangrijke stijging in donaties.

Eldad Kisch

Rode Kruis delegatie en IOH-DB krijgen uitleg voor de ingang van de 'mioen', (eerste hulp) van Shaarei Tzedek

OPSPORING VERZOCHT

Ik (Marion Gelok-Mirck) ben op zoek naar Klara (Chaya) Zernitsky-Grossman geboren te Kamnitz (Czechoslovakia) op 26-7-1901.

Deze Klara Zernitsky noemde zich in Nederland (Zaandam) bij de naam Klara Zernitsky, in Israël noemde zij zich Chaya Grossman.

Klara woonde in Israël o.a. in Gedud Ha'avoda en Rishon Lezion.

De reden van mijn oproep is, dat mijn oma altijd sprak over haar vriendin Klara (Chaya). Het was altijd de grootste wens van mijn oma om de trouwring en een klassefoto van Ussi aan haar terug te geven. Helaas is dit er nooit van gekomen.

Na het overlijden van mijn vader kreeg ik brieven van voorgenoemde Klara in handen.

Ik (Marion) schreef een brief naar Hanna (Anni), een dochter van Klara. Het adres van Hanna was destijds Geula 17 in Tel Aviv. De brief aan Hanna kwam na een half jaar onbestelbaar retour.

Bijgaand een foto van Klara Zernitsky-Grossman samen met haar dochter Hanna (Anni).

Ik zie uw reactie graag tegemoet.

Marion Gelok-Mirck

mariongelokmirck@gmail.com

Adelenstrjitte 1

8855 CB Sexbierum, Nederland

Tel. 0031-51-759 1409

אילה פולק-משה, משרד עורכי דין, נוטריון וגישור
Ayala Polak-Moshe, law office, notary & mediation
הנגר 10 כפר סבא טל: 09-7408828 נייד: +972-523817440

משרד עורכי דין, נוטריון וגישור המתמחה בגיל השלישי:

- כניסה לדיורים מוגנים
- עריכת צוואות
- ניהול עיזבונות
- אפטרופסות
- ייפוי כוח מתמשך

DE 'DOORLOPENDE VOLMACHT': WIE NEEMT UW BESLISSINGEN ALS U ER NIET MEER TOE IN STAAT BENT?

Bewerking van het artikel van Ayala Polak-Moshe, advocaat en notaris.

(Dit is een korte samenvatting voor diegenen die het Ivriet van het originele artikel moeilijk begrijpen; die tekst blijft bepalend. EK).

Het nemen van belangrijke beslissingen bij ons levenseinde door ons zelf is niet altijd mogelijk als wij door ziekte daartoe niet meer in staat zijn. Tot nu toe moest er dan een curator benoemd worden door de rechtbank. Sinds april 2017 kan de ouder wordende persoon zelf besluiten wie er in zijn plaats kan optreden als hij zelf daartoe niet meer bij machte is dankzij een correctie op de bestaande wet: de 'doorlopende volmacht'.

Het is van belang die volmacht voor te bereiden als u nog geheel handelingsbekwaam bent. U kunt daarin vastleggen wie er voor u zal handelen, mocht u dat niet meer kunnen, zowel inzake medische beslissingen als in het zakelijke vlak. U kunt ook in dit juridische document vastleggen wat uw eigen wensen zijn. Als dat niet tijdig gebeurt, dan blijft de regeling van kracht dat de rechter een curator benoemt. Dit is een ingewikkelde en tijdrovende procedure, terwijl het dan niet zeker is dat de door u gewenste persoon benoemd wordt als curator, met alle daartoe behorende rompslomp met de algemene curator (een jaarlijks verslag aangaande betalingen, etc.).

De bewuste volmacht wordt opgemaakt door een advocaat die daarvoor opgeleid is, volgens uw eigen inzichten, en is juridisch bindend. U legt daarin vast wie voor u zal handelen, wat uw verdere wensen zijn, en of u toezicht op de door u benoemde curator wenselijk vindt of hem juist daarvan wilt ontslaan. Hij krijgt in het laatste geval totale vrijheid van handelen, zonder verder toezicht. Dit in tegenstelling tot de curator die benoemd wordt door de rechter en die volgens de wet altijd onder toezicht blijft staan.

Het is zaak deze stap te ondernemen nu u helder van geest bent, en dit met uw familie tijdig te overwegen.

ייפוי כוח מתמשך: מי יקבל עבורכם החלטות במקרה שאתם לא תוכלו?

מאת:
אילה פולק-משה,
עו"ד מגשרת ונוטריון

את מי מעוניינים למנות: אתם מחליטים מראש על מי אתם סומכים לחלוטין ולכן מעוניינים למנות אותו כמויפה כוח מתמשך. הדבר כבר לא ייקבע על ידי בית המשפט (!). אתה זה שמחליט מראש את מי אתה מעוניין למנות. ניתן גם למנות מספר אנשים, כולל אנשים שיחליפו את מיופה הכוח אם הוא לא יהיה מסוגל להתמנות ככזה.

אילו החלטות יקבל עבורכם מיופה הכוח: במסמך ההנחיות אתם קובעים מראש מה יהיו החלטות של מיופה הכוח בנושאים שחשובים לכם; אם צריך למכור דירה - איזו דירה למכור ומי יטפל בדמי השכירות; במידה שיש לכם ילד בעל מוגבלות - כיצד להמשיך לתמוך בו, האם יש ילד שאתם מעוניינים להמשיך לסייע לו בסכום קבוע; האם תהיו מעוניינים לתת מתנות יום הולדת; וגם החלטות חשובות אשר ייקבעו איך ייראו חייכם - האם תהיו מעוניינים בעובד זר או דווקא לעבור למוסד סיעודי ואיזה; האם קיימות הנחיות רפואיות, האם אתם מעוניינים בטיפולים מאריכי חיים ובאילו מקרים - וכל החלטה אחרת.

האם אתם מעוניינים לפטור את מיופה הכוח מפיקוח ובירוקרטיה מיותרת-ההבדל העיקרי בין מיופה כוח מתמשך לאפוטרופוס הוא שאתם יכול לקבוע מראש, במידה שאתם סומכים במאה אחוז על מי שמיניתם- שהוא יהיה פטור מכל פיקוח, פטור מהצורך להגיש דוחות לאפוטרופוס הכללי ופטור מלפנות לבית המשפט בכל עניין "חריג". גם המינוי עצמו הוא פעולה פשוטה ומידית. זהו הבדל משמעותי מאוד שיקל מאוד על בני משפחתכם אם לא תהיו מסוגלים עוד לנהל את ענייניכם- הם יוכלו רק לטפל בכם בלי להיות מוטרדים מבירוקרטיה מיותרת.

לסיכום: באפשרותכם לקחת היום, כאשר אתם כשירים וצלולים, אחריות על עתידכם אם לא תהיו מסוגלים עוד לנהל את ענייניכם מכל סיבה שהיא. הדרך לעשות זאת היא על ידי חתימה על ייפוי כוח מתמשך אצל עורך דין שעבר הכשרה לכך. במסמך זה תהיו אתם אלו שתקבעו מראש: מי ינהל את רכושכם ו/או יקבל החלטות על גופכם; אילו החלטות יקבל מיופה הכוח המתמשך; ובמידה שאתם סומכים עליו בעיניים עצומות- גם לקבוע כי אתם פוטרים אותו מהצורך בפיקוח האפוטרופוס הכללי.

מוזמנים לפנות למשרדי בכל שאלה בטלפון: 09-7408828 או במייל
ayalam.adv@gmail.com

אילה פולק-משה, עו"ד

שנהיה בריאים עד 120 - אך מה יקרה אם חלילה נהיה מוגבלים בגלל מחלה או תאונה? איך נידע את הקרובים לנו בהחלטות שנרצה שהם יקבלו עבורנו? ייפוי כוח מתמשך מאפשר לכם כבר היום לעצב את עתידכם.

תוחלת החיים ממשיכה לטפס וככל שאנחנו מתבגרים, כך גדל הסיכוי להתמודד עם מחלות או מגבלות שיקשו עלינו לתפקד ולקבל החלטות. מה עושים במצב כזה?

עד לשנים האחרונות, מונה במקרים מסוג זה אפוטרופוס, שלמעשה נטל מהאדם כל יכולת לקבל החלטות. כך נוצר מצב בו בית המשפט מקבל בלעדינו החלטות הנוגעות אלינו, בלי יכולת שלנו להחליט מראש מי יקבל עלינו אחריות ואילו פעולות נרצה שהוא יבצע.

כדי לשנות את המצב נכנס לתוקפו באפריל 2017 ייפוי כוח מתמשך.

מהו ייפוי כוח מתמשך, ומדוע חשוב לחתום עליו?

ייפוי כוח מתמשך הינו מסמך משפטי, המאפשר לאדם לקבוע מראש מי יטפל בענייניו וברכושו. ייפוי הכוח מאפשר לאדם לקבוע גם אילו החלטות יקבלו עבורו, וכיצד ייראו חיוו אם הוא לא יהיה מסוגל לקבל החלטות עבור עצמו מכל סיבה שהיא לרבות כתוצאה ממחלה, תאונה, אירוע מוחי ועוד. התיקון המקיף בחוק מאפשר כיום לכל אדם לקבוע מראש מי ינהל את רכושו ו/או גופו, אילו החלטות הוא מעוניין שאותו אדם יקבל עבורו והאם יהיה עליו פיקוח או לא- אם הוא לא יהיה מסוגל לקבל החלטות עבור עצמו.

ואם לא אחתום על ייפוי כוח מתמשך?

מה עולה בגורלו של אדם שהופך לסייעודי מבלי שערך ייפוי כוח מתמשך? לא תהיה ברירה אלא למנות אפוטרופוס לגופו ו/או לרכושו. המשפחה תהיה מחויבת להגיש בקשה לבית המשפט, לצרף את הסכמת כל בני המשפחה למינוי, לצרף חוות דעת- והמינוי הקבוע יאושר רק לאחר מספר חודשים וקבלת תסקיר סעד משירותי הרווחה.

קושי גדול בו נתקלים בני משפחה, הוא שבנוסף לסיטואציה הקשה אליה נקלעו, האפוטרופוס מחויב להגיש דו"ח כספי מדי שנה לאפוטרופוס הכללי, המפרט את ההכנסות והוצאות בצירוף אסמכתאות, וגם חייב לפנות לבית המשפט בכל בקשה "חריגה".

כיצד עורכים ייפוי כוח מתמשך?

ייפוי כוח מתמשך הוא מסמך משפטי מחייב, אותו חותמים בפני עורך דין שעבר הכשרה לכך, וקובעים בו מראש הנחיות בקשר לרכושך וגופך אם לא תהיה מסוגל לדאוג לענייניך.

במסמך זה קובעים שלושה דברים עיקריים:

שירות סוציאלי ארצי ליוצאי הולנד, ניצולי שואה ובני זוגם

"כל החיים הייתי עצמאית, חשוב לי שהעצמאות שלי תישמר גם כעת!"

"חשוב לי להישאר בבית שלי, בעיר שאני מכירה ואוהבת, אפילו את הבחור במכולת אני מכירה כבר 20 שנה והוא יודע בדיוק איך לפרוס לי את הגבינה שאני אוהבת! לא רוצה לעזוב את הבית שלי לעולם"

"את יודעת, אני אומר רק לך, אפילו לאשתי אני לא יכול להגיד - אני לא רוצה לקבל את הטיפול הזה"

עמותת ניני צ'יפ נותנת שירות ליוצאי הולנד ובני זוגם, ברחבי הארץ, בקיבוץ, במושב, בדיר המוגן, בקרית שמונה ועד אילת. המפגשים נערכים בבית, בסביבה הטבעית. אין צורך להגיע לקליניקות.

מהיכרותנו רבת השנים עם הקהילה ההולנדית, למדנו כי הישראלים ההולנדים מסוגלים ורוצים לשוחח על הנושאים שהם בארץ בבחינת "טאבו". ולמה הכוונה?

אפשר לשוחח על החשש והפחד מתלות באנשים אחרים בטיפול פיזי, אפשר "לשים על השולחן" את הרצונות באשר לקבלת טיפול רפואי באופן ברור ואף אפשר לשוחח על תהליכים של סופיות החיים על מנת שהיא תהיה אנושית ומכבדת.

בתקופת הגיל המבוגר, קיימת חשיבות רבה להבטיח כי רצונות והשאיפות של האדם המבוגר יוגשמו ברוח תפיסת עולמו האישית, כפי שהייתה לאורך שנות חייו. **המציאות היא כי פעמים רבות, הרצונות של אנשים מבוגרים באשר לגופם, אינן מכובדות על ידי המטפלים בהם (רופאים, אחיות, ובני משפחתם).**

על מנת להבטיח את העצמאות והאוטונומיה על החלטות רפואיות, יש לערוך **תכנון רפואי מקדים**. תכנון החלטות רפואיות משמעו הערכות מוקדמת להשלכות שעשויות להיות לזקנה על היכולת לקבל החלטות לגבי הגוף. התכנון מנסה לאפשר לאדם לשלוט על אורח חייו וגופו במצבים של ירידה בכוח הגופני ו/ קוגניטיבי.

התכנון נעשה באמצעות **מסמכים שיביעו את רצונו של האדם**, ישמיעו את קולו כשהוא כבר לא יוכל לעשות כן. עובדי עמותת ניני צ'יפ נותנים שירות זה של ייעוץ מהם הטפסים הרלוונטיים לכל אדם ואדם ומסייעים במילוי הטפסים עד תום התהליכים הבירוקרטיים הכרוכים בכך, מול משרדי הממשלה השונים.

במהלך החודשים האחרונים, העמותה אף ערכה מספר הרצאות ברחבי הארץ (ירושלים, חיפה ובאר שבע) בה השתתפו יוצאי הקהילה ההולנדית וקיבלו את כל המידע באשר לחשיבות התכנון הרפואי וכיצד עושים זאת. יועצת זכויות ניצולי השואה של עמותת ניני צ'יפ, הרצתה אף היא באותו מעמד וציידה את הנוכחים במידע המעודכן ביותר באשר לזכויות ניצולי השואה במדינת ישראל ומחוצה לה.

עמותת ניני צ'יפ תמשיך ותערוך השנה הרצאות דומות בכל רחבי הארץ, ותדאג לתת ליוצאי הקהילה ההולנדית, ניצולי השואה ובני זוגם, את המידע העדכני והמשמעותי ביותר. מנכ"ל העמותה מוזמנת להרצות בנושא זה בפורומים שונים ברחבי הארץ-לאנשי מקצוע, לעורכי דין, רופאים, עובדים סוציאליים ועוד. העמותה תמשיך לעשות כל שביכולתה על מנת לקדם נושאים הקשורים לרווחת ניצולי השואה.

רחוב אריה רגב 4, נתניה 4250212 טל: 03-6242920 פקס: 1533-624-1889

DE GESCHIEDENIS VAN MIJN FAMILIE

door Dan Gerstenfeld

Jaarlijks wordt de Gerstenfeld-beurs uitgereikt aan een gevorderde student van de Hebreeuwse Universiteit die een Nederlands of Europees onderwerp bestudeert. Tijdens een bijeenkomst van het Centrum voor Onderzoek naar de Geschiedenis der Nederlandse Joden op 3 maart 2019 in Jeruzalem werden twee zulke beurzen uitgereikt. Bij die gelegenheid sprak Dan Gerstenfeld kort over de geschiedenis van zijn vaders familie. Een bewerkte samenvatting volgt hier.

'Mijn grootouders van vaderskant zijn allebei in Oost-Galicië geboren. Grootmoeder Mina Weiss z.l. in 1908 in Cieszanow, een stadje dat nu in Polen is. Grootvader Rafael Gerstenfeld z.l. is geboren in 1900 in Kolomea, een middelgrote stad, die nu in de Oekraïne ligt. Hij kwam uit een chassidisch milieu. De Gerstenfelds kwamen oorspronkelijk uit een andere Oost-Galiciëse plaats, Rava Ruskaja. Mijn vader Manfred Gerstenfeld bezit het Memorboek van Kolomea in het Jiddisj, getiteld Pinkas Kolomei.

'Al deze plaatsen waren deel van het grote Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk waar toen de Habsburgse keizer Franz Joseph (1830-1916) aan het hoofd stond. Als gevolg van pogroms en ander antisemitisme voor en tijdens de Eerste Wereldoorlog verhuisde de familie Weiss – mijn overgrootouders en hun zes dochters en drie zonen – omstreeks 1916 naar Wenen.

'Mijn grootvader Rafael, die enig kind was, had zijn moeder Lipscha Holder op jonge leeftijd verloren. De laatste twee jaar van WO1 bracht hij door bij zijn oom en tante Stempler van moederskant in het West-Galiciëse Mielec. Daar bezocht hij het gymnasium. Sindsdien beschouwde hij zijn neven Stempler als broers. Hij keerde terug naar Kolomea en sloot daar het Oekraïens gymnasium af in 1920. Mijn grootvader vertelde me dat de voertaal op de school die hij bezocht tijdens de Eerste Wereldoorlog enkele malen veranderde.

'Zijn moedertalen waren Jiddisj en Duits, maar door die politieke veranderingen leerde hij ook Roetheens en Oekraïens. Behalve dat sprak hij ook Russisch en Pools. Later leerde hij Nederlands en Engels. Als kind had hij al Hebreeuws geleerd. Grootvader Rafael had kennelijk een goede aanleg voor talen.

'Na het gymnasium afgesloten te hebben in 1920, verhuisde Rafael Gerstenfeld naar Wenen. Hij studeerde daar aan de Hogeschool voor Wereldhandel. Na afsluiting van de studie mocht hij zich Diplom Kaufmann noemen. Daarna ging hij aan de universiteit van Wenen staatswetenschappen studeren. Hij werkte om zijn studie te financieren. In 1929 verkreeg hij zijn doctoraat met een proefschrift over Marxisme en democratie.

'Er zijn weinig vooroorlogse documenten uit Wenen van mijn grootouders overgebleven. Mijn vader is in het bezit van het diploma van de hogeschool van grootvader Rafael en diens doctorsbul van de universiteit. Twee van de drie handtekeningen op die bul zijn van zeer bekende professoren: de latere Weense aartsbisschop en kardinaal Theodor Innitzer, en de bekende Joodse rechten- en filosofie-hoogleraar Hans Kelsen. Hij was de auteur van de Oostenrijkse grondwet van 1920.

'Mijn grootvader vertelde mij over het wijdverspreide antisemitisme aan de Weense universiteit. Leden van de antisemitische studentenverenigingen sloegen in op de Joden. Om zich te verdedigen gingen de Joodse studenten gezamenlijk naar de studielokalen. Tijdens zijn activiteit in de Joodse studentenorganisatie Bar Kochba stelden collega's hem voor om mee te gaan naar de sjabbatmaaltijd van de familie Weiss.

'Daar ontmoette hij mijn grootmoeder Mina die als zesde kind van Marcus en Gittel Weiss geboren was. Ze trouwden in augustus 1934 in de grote Weense synagoge aan de Seitenstettengasse. Nadien voerde mijn grootvader de administratie van de zaak van mijn overgrootvader van moederskant. Die had een groothandel in cosmetica en wasmiddelen. Het was een florissant bedrijf dat ook zeven, later acht detailwinkels had.

'Mijn zeer energieke grootmoeder Mina was verantwoordelijk voor een van de winkels. Ze heeft me vaak verteld dat mijn grootvader ieder vrij ogenblik benutte om boeken te lezen die hij onder zijn bureau bewaarde. In 1937 werd mijn vader Manfred geboren. Hij bleef enig kind.

'De familie had een burgerlijk en rustig bestaan totdat de Duitsers Oostenrijk binnenmarcheerden op 12 maart 1938. Hun goede economische situatie maakte dat mijn grootouders, alsmede grootmoeder Mina's broers en zusters, enkele weken daarna gearresteerd werden. In de gevangenis werden ze voor de keus gesteld om daar te blijven of hun bezit af te staan aan de staat en Oostenrijk te verlaten.

'Mijn grootmoeder vertelde me dat voor alle buitenlandse consulaten in Wenen lange rijen stonden van wanhopige mensen die wilden vluchten. Op de een of

andere manier slaagde mijn grootvader erin om Finse visa voor de familie te verkrijgen. Nadat zij al hun bezit hadden afgestaan, konden ze daarmee Oostenrijk verlaten.

'Twee neven Stempler, Georg en Adolf, woonden in Amsterdam. Ze nodigden de Gerstenfelds uit om voor enige weken daar op adem te komen, voordat ze naar Finland afreisden. Toen ze in Nederland waren werd bekend dat de Finse visa ongeldig waren verklaard. Met moeite konden ze in Nederland blijven. Ze woonden in Hilversum. Tijdens de Duitse bezetting moesten ze, net als alle Joden uit nabije provincieplaatsen, naar Amsterdam verhuizen. Ze huurden kamers en zochten ook naar een schuilwoning.

'Mijn grootmoeder vertelde me dat Nederlandse Joden tegen haar zeiden: "Nederland is een beschaafd land. De Duitsers zullen zich hier niet permitteren om zich zo te gedragen als in Oostenrijk."

'De laatste twee jaar van WOII verbleef de familie op een onderduikadres in de Amsterdamse Utrechtsestraat, nummer 133. Grootvader Rafael deed een Neder (gelofte) dat als hij de oorlog overleefde, hij zich de rest van zijn leven aan hulp aan mede-Joden zou wijden. Na de oorlog richtte grootvader Rafael de sociale afdeling van de Joodse gemeente Amsterdam op.

'Sociaal werk stond toen als beroep nog in de kinderschoenen. Grootvader hielp Joden die uit concentratiekampen terugkeerden en andere Joodse behoeftigen. Hij organiseerde vrijwilligsters die hem hielpen bij het werk, vooral voor ziekenbezoek. Deze groep van vrijwilligsters werd vaak de "Gerstenfeld Girls" genoemd.

'Na de oprichting van de staat Israël verzamelde grootvader Rafael goederen om naar Israël te sturen. In Amsterdam woonden veel Joden die vrijwel hun gehele familie verloren hadden in de oorlog. Mijn grootvader begon hen in clubs te organiseren. Hij nam hen ook mee op groepsreizen door Nederland en Europa. Hij organiseerde zelfs reizen voor hen naar Israël. Grootmoeder Mina hielp hem vrijwillig bij zijn vele werk.

'Een aantal jaren bezocht mijn grootvader namens de Joodse gemeente ook de Joodse gevangenen in de drie Huizen van Bewaring in Amsterdam en de gevangnissen in Alkmaar en Hoorn.

'Ook richtte grootvader Rafael na de oorlog het Verbond van Midden en Oost-Europese Joden opnieuw op. Deze organisatie hield zich zowel met culturele als sociale activiteiten bezig. Later, toen meer Nederlandse Joden lid werden, is de naam veranderd in Het Verbond.

'Mijn ouders Manfred en Marianne kwamen met mij en mijn jongere broer Alon in 1968 naar Israël. In 1971 volgden mijn grootouders. Grootvader Rafael overleed, 76 jaar oud, in 1976. Aan de zijkant van diens grafsteen op de Olijfberg in Jeruzalem is een inscriptie ter herinnering aan diens, in de Sjoa door de Duitsers vermoorde, vader Mozes Gerstenfeld aangebracht. Over mijn grootvaders leven verscheen in 2004 een biografie getiteld 'Rafael Gerstenfeld, een man van goede daden' van de hand van prof. Isaac Lipschits. Mijn grootmoeder Mina overleed een dag voor Soekot in 2004, 96 jaar oud.'

Autohuur tarieven vanaf € 24,-* per dag

- Laagste eigen risico • Geen extra verzekeringen bij aankomst • No nonsense voorwaarden

www.bbcarrental.com

BB&L
Car rental made personal

*28+ DAGEN TARIEF CATEGORIE A EXCL. SCHEMAGEE

ANNEMARIE EN BEN DE VRIES

SPANISH SPICES AND ASHKENAZI CHOLENT

EIGEN UITGAVE (2016, HERZIEN EN UITGEBREID 2018)

ISBN 978-965-91204-3-7,
Ilan de Vries – ilan@wetnaps.com

Dit boek is gebaseerd op twee voorgangers: 'Genealogy of M.E. de Vries and B.W. de Vries, A Personal Family History' en 'Ashkenazi Cholent and Spanish Pepper, The Colourful Ancestry of Annemarie de Vries-Broekhuijsen'.

Het begint met inleidingen over Nederlandse Joden in het algemeen – voor een Engelstalig publiek misschien niet overbodig – en over de Marranen en Conversos die naar de Lage Landen kwamen, bijvoorbeeld via het uitgebreid beschreven Franse grensplaatsje Peyrehorade. Dan zijn de Asjkenazische voorouders van Ben aan de beurt, gevolgd door de ten dele Sefardische van Annemarie z.l.

We hebben hier te maken met genealogie op haar best: de vermelding van een naam blijkt vaak aanleiding tot het vertellen van een verhaal, dat ermee verbonden is. Neem alleen al Bento (Baruch) Osorio, geboren in 1563 te Lissabon, die als koopman-meesterspion Piet Heyn hielp om de Zilvervloot te veroveren... Zijn vrouw Esther Milano had voor alle zekerheid Maria Teixeira als schuilnaam.

Ook wie omstreeks 1810, tijdens de Napoleontische periode, al een achternaam had mocht een nieuwe kiezen. Voor de Harlinger weduwe Hindele Benjamins en haar zoon werd dit De Vries (de familie wordt al in

Het begin

Ben en Annemarie en hun kinderen

Levensbeschrijvingen van Ben en Annemarie voor, tijdens en na de oorlog en ook samen hier in Israël; bovendien een op voorstel van zoon Ilan samengestelde stamboom van hun beider afstammelingen.

1691 in een document genoemd). De vroegst bekende, zogeheten voorvader van Annemarie Broekhuijsen daarentegen ontleende die naam aan zijn geboorteplaats Broekhuizen (1727) hetgeen kan duiden op drie lokaties in Nederland.

Tot zover een – al te kleine – bloemlezing uit een kleurrijk geheel, dat zoals gezegd een combinatie van voorgaande compilaties vormt. Hierna echter gaat het boek zijn eigen weg: levensbeschrijvingen van Ben en Annemarie voor, tijdens en na de oorlog en ook samen hier in Israël; bovendien een op voorstel van zoon Ilan samengestelde stamboom van hun beider afstammelingen.

De redigering lag in de vertrouwde handen van Alice Markowitz, die bovendien voor de tweede druk een reeks foto's bijeenbracht van Annemarie, na haar overlijden in 2016. Als ontroerend sluitstuk vindt u verder nog een aantal in memoriams.

Bart Berman

Temidden van kinderen en kleinkinderen (Jeruzalem 2008)

TAAL

Eten en drinken – taalkundig belicht

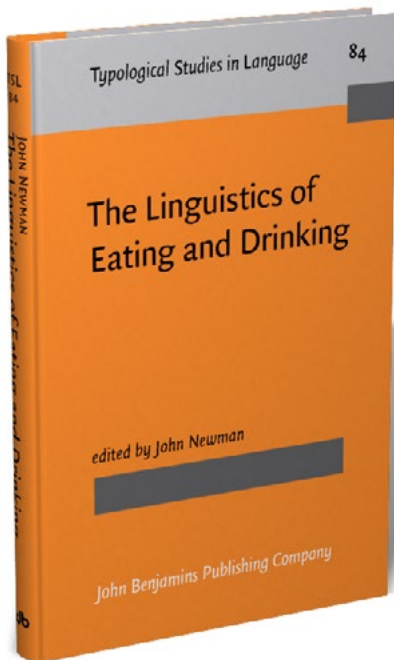
Eten en drinken zijn dagelijkse bezigheden om het leven in stand te houden. Er bestaan geen talen waar woorden voor deze grondbeginselen van ons leven ontbreken. Maar de begrippen eten en drinken gaan veel verder in het gebruik en zij hebben daardoor uitgebreidere betekenissen gekregen, ook in overdrachtelijke zin. Als voorbeeld neem ik een zin als: "Ik kan je wel opeten", uitgesproken tegen een baby of een geliefde, en dit heeft niets met kannibalisme te maken.

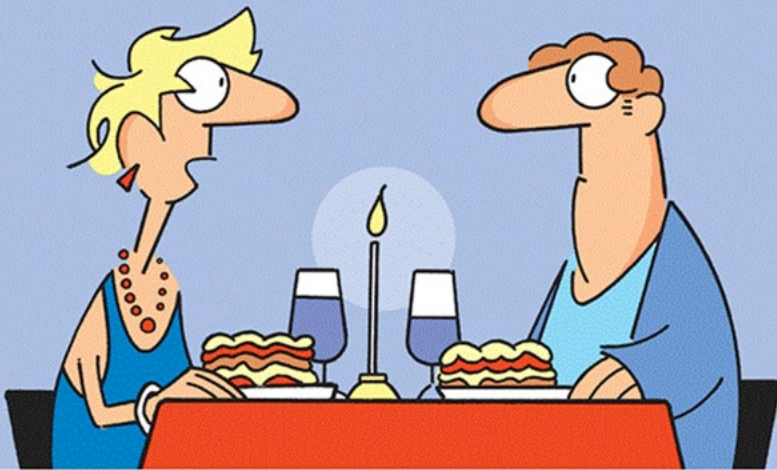
Een boek over dit onderwerp: 'The Linguistics of Eating and Drinking', ed. John Newman, uitgegeven door John Benjamins Publishing Company, 2009, geeft meer dan iemand zou willen weten. Hier een kort overzicht.

De meeste talen gebruiken voor eten en drinken twee verschillende woorden als het gaat over wat er verorberd wordt, vast of vloeibaar, betreffende de handeling van eten en drinken zonder dat verdere beschrijving van wat er naar binnen is geslagen noodzakelijk is. Dat is meestal duidelijk genoeg.

Ik houd me hier niet bezig met culturele beperkingen op het gebied van eten en drinken, zoals vele godsdiensten met zich mee brengen. Zo kennen Joden en moslims verboden op diersoorten, of delen van dieren, die niet gegeten mogen worden. Dat zijn strenge spijswetten. Eten, of zelfs het meebrengen van voedsel, is verboden in protestantse kerken op Tahiti, en wordt gezien als onbetamelijk en vervuilend.

Toch zijn we er nog niet. Hoe vreemd dat ook mag lijken – en hoezeer wij eten en drinken zien als universele noodzakelijkheden – het blijkt dat er tenminste twee talen zijn, Kalam en Walpiri, die volgens een bekende linguïst, Anna Wierzbicka, geen specifieke woorden hebben voor deze gebruikelijke handelingen. Kalam is een Papoease taal en Walpiri een Australische. We bevinden ons nu in de finesses van de taalkunde – deze volkeren eten en drinken weliswaar net als andere mensen, maar ze hebben een algemeen woord ('to ingest' of 'consumeren') voor iets in hun mond stoppen, hetzij van vaste substantie (dat is dan eten) of iets meer lijkend op vloeistof (en dat is dan drinken) en maken bij die activiteit geen onderscheid in het werkwoord; wat ze taalkundig precies bedoelen blijkt uit de context: "Ik had zo'n dorst..." of door een aan de zin toegevoegde substantie, nat of droog. Dat levert wel meerdere bladzijden publicaties op, maar hoe belangrijk dit nu echt is, ontgaat mij.

'Our relationship is like a lasagna. A layer of love, a layer of anger, a layer of joy, a layer of pain....but all together, not a bad combination!'

Deze uitzonderlijke manier van beschrijving van eten/drinken in één woord blijkt juist in Nieuw Guinea en in sommige Australische gebieden vaker voor te komen. Als pikante bijzonderheid kan ook het woord voor roken een plaats vinden binnen dit algemene woord, dat voor het gemak 'ingest' van rook wordt genoemd.

Mijn verdere belangstelling gaat uit naar het gebruik van deze woorden buiten hun letterlijke betekenis. Dat betreft hun figuratieve of metafore uitbreiding.

In meerdere talen krijgt het woord voor eten ook de betekenis van absorberen, zowel letterlijk bij het opzuigen van vloeistof – bijvoorbeeld in een spons of in de grond – tot het aannemen van een goede raad. Daar zouden wij nu misschien juist drinken als meer passend zien. Filmsterren zuigen de bewondering van hun bewonderaars op, of kennis, of liefde worden geconsumeerd in de zin van opgenomen.

Eten kan ook negatief uitpakken, zoals bij: 'je spaargeld opeten'. In het Engels bestaat de zinswending 'eat away' in de zin van aantasten. In vertaling: het zuur tast het metaal aan, de rivier slijpt de rots uit. Drinken heeft ook verdere connotaties, zoals in: de atmosfeer of de lucht indrinken.

In sommige talen wordt het destructieve element van eten, het kauwen, kapot maken en verteren van voedsel, juist uitgebreid in afgeleide, negatieve zin, met betekenissen zoals veroveren, vernielen, tot aan copulatie. Dit kan in sommige specifieke talen heel ver gaan.

Andere talen, juist in Noord-Amerika, waaronder bijvoorbeeld Navajo, munten uit door verschillende werkwoorden voor eten te gebruiken al naar gelang wat er gegeten wordt: hard, vegetarisch, pappig of vlees en nog meer varianten. Ook bij drinken is het gebruikte werkwoord afhankelijk van het voorwerp waaruit gedronken wordt – nap, kroes, boomschors of gewoon opgelikt uit de rivier.

Vergeet niet dat ook de westerse talen meerdere manieren hebben om het proces van eten te beschrijven: verslinden, kraken, knabbelen, kauwen, vreten, schrokken, afbijten, kluiven en nog meer. Evenzo voor drinken kan je de vloeistof opslokken, zuigen, slobberen, opslurpen en oplikken.

Yamaguchi wijst op de negatieve uitbreidingen van afgeleide termen van 'eten' en 'drinken', die in het Japans veelvuldig voorkomen, in tegenstelling tot zeer weinig positieve figuratieve termen. Hij verbindt dit met socio-culturele factoren in de Japanse belevingswereld, die hij als overwegend somber en treurig aanwezig ziet in de Japanse volksaard.

Het Nederlands komt niet voor in het geciteerde boek, maar wij kennen het mooie begrip 'uitvreten'. En dan is er natuurlijk in het moderne Ivriet: 'Achalta ota' – 'je bent erin gestonken', of 'you have been had'.

Eldad Kisch

DOOF

De eerste keer dat ik een gehoorgestoorde zag, was in Barneveld. Het was een oude dame, die in gezelschap een grote metalen hoorn tegen haar oor hield, om nog een enkel woord op te vangen. Andere mogelijkheden waren er toen nog niet. Men zei in mijn jonge jaren wel eens, dat dove mensen wantrouwend zijn, en dat begrijp ik. Hierbij nog twee gevallen van doofheid van lang geleden.

De ontploffing van het kruitschip in Leiden in 1809, waarbij een deel van de stad werd verwoest, ging met oorverdovend lawaai gepaard. Vlakbij de plaats des onheils woonde een stokdove hoogleraar met zijn vrouw. Zij zaten aan het middagmaal toen het gebeurde. De stokdove hoogleraar ving toch iets op, en vroeg: "Zei U iets, Mevrouw?"

Zoals bekend, was Beethoven tegen het einde van zijn leven ook stokdoof. Hij was wel zeer populair. Na de eerste uitvoering van zijn negende symfonie, die hij zelf dirigeerde, was het publiek door het dolle heen, en brak de zaal zowat af. Beethoven had niets in de gaten, en bleef met zijn

gezicht naar het orkest toe staan. Iemand moest hem omdraaien, zodat hij althans kon zien hoe enthousiast het publiek over zijn creatie was.

Onze oren vormen wel het meest gecompliceerde zintuig dat wij hebben. Dat zintuig is dan ook het meest gevoelig voor slijtage en voor mechanische en chemische beschadiging, en uiteraard ook voor ziektekiemen. Allemaal oorzaken van gehoorschade, en het zal de lezer duidelijk zijn, dat met het ouder worden de kans op gehoorschade steeds maar groter wordt. Verminderd gehoor is helemaal geen schande, en er zijn gelukkig allerlei hulpmiddelen. Men moet alleen bedenken, dat geen enkel gehoorapparaat een goed functionerend natuurlijk oor geheel kan vervangen.

Alle geluidsgolven om ons heen komen via de gehoorgang ons oor binnen, en stuiten op het trommelvlies, dat daardoor gaat trillen. Het trommelvlies vormt de overgang van het gehoorkanaal naar het middenoor. Het geeft de opgevangen trillingen door aan de gehoorbeentjes, drie botjes van gecompliceerde structuur in het middenoor, gesteund door twee spiertjes. Vandaar gaan de trillingen naar het binnenoor.

In het binnenoor is het belangrijkste orgaan voor ons gehoor het slakkenhuis. In het slakkenhuis zit onder meer een membraan met een groot aantal haarcellen. Die haarcellen staan in verbinding met de gehoorzenuw, die alle opgevangen signalen doorgeeft aan het gehoorcentrum in de hersenen. Daar wordt de geluidsperceptie gecreëerd, m.a.w. daar wordt bepaald wat wij werkelijk horen.

3RD MARCH 2017
World Hearing Day

Er zijn dus vele redenen voor storingen die gehoorverlies veroorzaken, en die storingen kunnen van velerlei aard zijn. Ze vallen uiteen in twee groepen: conductief gehoorverlies en sensorineuraal gehoorverlies. De eerste groep heeft te maken met mechanische defecten die zich voordoen op weg naar het binnenoor.

Wat zich verreweg het meest voordoet dat is sensorineuraal gehoorverlies. Dat kan te maken hebben met slijtage van genoemde haartjes. Die worden helaas niet vervangen. Het kan ook zijn dat de gehoorzenuw niet meer goed functioneert. Er kan van alles mis gaan naarmate wij ouder worden. Als dergelijke problemen zich bij jongeren voordoen, kan dat komen door overmatig lawaai (disco, oorlogshandelingen). Er kunnen ook chemische oorzaken voor gehoorverlies zijn. Waarschijnlijk was Beethoven daar slachtoffer van.

Als het geluid dat wij opvangen alleen versterkt hoeft te worden, is dat geen groot probleem. Maar meestal is er veel meer aan de hand. Om de problemen enigermate op te vangen hebben wij gehoorapparaten. Een gehoorapparaat is geen versterker. Als dat wel zo zou zijn, zouden de beste gehoorapparaten hooguit enkele tientallen sjekels hoeven te kosten, en niet vele duizenden. Een gehoorapparaat is een soort gecompliceerde computer, die door een ervaren audioloog, na uitgebreid onderzoek, aan de oren van de gehoorgestoorde wordt aangepast.

Als gehoorverlies begint, vallen gewoonlijk het eerst de hoge tonen weg, zoals het fluiten van vogeltjes en de hoogste tonen van de viool. Als daarna spraak niet meer goed wordt opgevangen, moet de audioloog gaan optreden. De medeklinkers vormen het grootste probleem. Als wij spreken, spreken wij 80% van de tijd in klinkers en 20% van de tijd in medeklinkers. Dat maakt het voor gehoorgestoorde moeilijk het verschil te horen tussen 'pot' en 'kop', terwijl zij waarschijnlijk nog wel het verschil horen tussen 'kop' en 'kip'. Hier hebben wij nog een groot probleem. De medeklinkers zijn bij voorbeeld in het Engels heel anders dan in het Nederlands. De gehoorapparaten worden hier in het land uiteraard afgesteld op Hebreeuws. Maar wie als eerste taal een andere taal heeft, moet dat bij het aanschaffen van een gehoorapparaat vermelden.

Een dove of ernstig gehoorgestoorde hoeft helemaal niet meer zo geïsoleerd te leven als vroeger. Je kunt tegen hem spreken in iedere taal die je maar wilt, mits duidelijk gearticuleerd, en hij ziet de tekst onmiddellijk op zijn scherm, via de applicatie Speechnotes. Omgekeerd kan hij nu natuurlijk ook communiceren, als hij niet in staat is normaal te spreken. Ik verwacht, dat in de naaste toekomst nog meer mogelijkheden zullen worden ontwikkeld om doven en gehoorgestoorde aan meer kwaliteit van leven te helpen.

Ik kan alle oudere lezers aanraden regelmatig een gehoortest te laten uitvoeren, en ook bij voorkeur twee keer per jaar de oren te laten onderzoeken door een KNO-arts; onder meer op overtollig oorsmeer, want dat kan aanleiding zijn tot conductief gehoorverlies. De arts kan ook adviseren ten aanzien van eventueel droog houden van de oren in het zwembad. Ik vermeldde reeds, dat onze oren het meest gecompliceerde zintuig zijn. En dus ook het zintuig dat de meeste zorg vereist.

Refael David

Een vlammend vuur verteerde hem
Zijn ziel was duizendmaal
De lengte van zijn schoenmaat
En breder dan de wateren
Van Maas en Waal tezamen
Zijn naar de hemel dorstende ziel
Was groter dan zijn eng postuur
En barstte hem de naden uit

Hij brak zijn brood
Tezamen met de armen
Hij preekte over God en Zijn erbarmen
Men vond hem een zonderling
Men begreep hem niet

Hij zocht de liefde
Maar hij kwam bedrogen uit
De korenhalmen troostten hem
Een vogel zong hem een verzoenend lied
Het mocht niet baten
Hij ontvluchtte de klamme, ondoorzichtige mist
En de bladerloze, druipend-natte bomen
Der grauwe kille Lage Landen
Hij zocht zijn heil in het warme zuiden
Het helle licht was hem
Een openbaring voor zijn ogen
De zwoele zonnwind
Droogde zijn tranen
Het was om niet...

Hij zocht zijn naar liefde hunkerende ziel
Te warmen bij hen
Die het leven vast omarmen
Bij hen die zonder klagen
Hun dagelijks brood eerlijk verdienen

Hij schilderde de postman
De spitter
De zaaier
De korenbindster
Mme Roulin, de bakermoeder
De vissersvrouw op het strand
De boeren, werkend op het willig land

Hij zocht zijn onbegrepen liefde
In 't schilderen te uiten
Hij schonk ons vlammende cipressen
Die de hemel poogden te bereiken
Een vogel, vrij van aardse banden
Ver zwevend in het grenzeloos blauw
Vissersboten, in ruste op de stranden
Van een blauwe zee
De tere bloesem van een boomgaard
Als de kanten sluier van een bruid
Wirrelende sterrezonnen
Boven het veld
En zonnebloemen
En het koren, dat wij eten
En korenhalmen
Ootmoedig buigend op een zucht van wind
't Is alles daar

Voor ons om te genieten

De zon in het zuiden
Werkt genezend
Het had op hem geen vat
Waarom, o WAAROM
Heeft men zijn grootheid niet erkend?
Zijn velden en zijn akkers
Zijn als een dankgebed

Zijn portretten zijn de WAARHEID zelve
Geen mens, die het zag...

Het leven werd hem tot een loden last
Al wat hij begeerde
Gebeurde niet
Zijn vlucht van kraaien
Onder sombere wolken
Zijn woeste penseelstroken
Getuigen van een zielepijn
Niet te verdragen
Zijn geliefde broer, Theo
Hielp hem te leven
Zijn dokter, die hem begreep
En die de onstuimige waarheid
Van zijn schilderijen hoog waardeerde
Trachtte hem te helpen
Het was om niet...

Hij stierf
Even eenzaam als hij leefde
In het veld
Alleen
Het was de hand
Die zo gul en overvloedig
Met ons zijn rijkdom deelde
Die hem het leven benam

Zijn laatste ademtocht
Nam met zich mede
De geur der warme, levengevende aarde
Waar hij zo hartstochtelijk van hield...

*

Nagedachten

*'Waar is God, als niet bij hen, die de Kunst
beoefenen?'*

*Vincent van Gogh, in een brief aan zijn broer Theo
(citaat bij herinnering)*

Variatie op een anoniem gedicht

Mijn drukker leeft in droeve druk
Hij heeft het met het drukken niet erg druk
Och, werd het drukken maar iets drukker
Zijn hulp, die drukt zich menig keer
Met het huidig drukkend weer
Vrouwlied drukt hem er wel doorheen
Het staat gedrukt – zegt zij – als echtpaar zijn we samen één!

Tsvi Bar-Rav

VOOR HET EERST IN ISRAËL: KRANSLEGGING OMGEKOMEN NEDERLANDERS

Op 4 mei is in Nederland de Dodenherdenkingsdag, waarop Nederland de oorlogsslachtoffers herdenkt, "alle Nederlandse burgers en militairen die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en daarna in oorlogssituaties en vredesoperaties".

Dit jaar viel 4 mei op Sjabbat en daarom werden een dag later, op zondag 5 mei, voor de eerste keer door de Nederlandse ambassadeur Gilles Beschoor Plug en de Defensie-attaché lt.-kol. Chris Brouns kransen gelegd op twee graven van omgekomen Nederlanders, op de Messiaanse begraafplaats aan de Khayat Beach in Haifa.

Op verzoek van de ambassade hadden we dit bekend gemaakt aan alle leden met e-mail in Haifa en omgeving, maar tot mijn verwondering bleek ik de enige te zijn die nieuwsgierig genoeg was om te komen, behalve de entourage van de ambassadeur.

Ik kende de oude Engelse begraafplaats aan de zee kant van Yafo St., vlak voor de afslag naar Bat Galim, maar moet tot mijn schande bekennen – hoewel ik ruim zestig jaar in Haifa woon – dat het bestaan van een Messiaanse begraafplaats voor mij nieuw was.

Vooral het militaire deel is heel mooi met veel bloeiende bloemen, het civiele deel is een beetje kaler.

De ambassadeur en de militaire attaché gaven een korte uitleg en om half 10 marcheerden beiden naar het eerste graf in het militaire gedeelte, het graf van Koh Soe Toh, een in China geboren Nederlander – die steward was bij de koopvaardij en op 15 mei 1943 in Haifa is overleden – en legden een krans neer.

Vervolgens liep het gezelschap naar het civiele gedeelte van de begraafplaats, naar het graf van Theopolis Wilson, matroos bij de koopvaardij die op 7 juli 1941 bij Haifa verdronken is, om ook daar een krans neer te leggen.

Niettegenstaande het geringe aantal aanwezigen was de ceremonie indrukwekkend en het is te hopen dat volgende jaren meer mensen zich geroepen zullen voelen om dit bij te wonen.

De Oorlogsgravenstichting in Nederland is verantwoordelijk voor het onderhoud van de graven van deze twee Nederlanders en van ongeveer 50.000 Nederlandse oorlogsgraven, verspreid over zo'n vijftig landen.

Daar ik Nederland al in 1946 heb verlaten was ik niet erg bekend met de gebruiken van de 4 mei herdenking en heb n.a.v. dit gebeuren mijn kennis

op het internet enigszins opgefrist. Eerst de herdenkingbijeenkomst in de Nieuwe Kerk waar ieder jaar een andere auteur gevraagd wordt een voordracht te houden; dit jaar theaterwerker, schijver en musicus Diederik van Vleuten. Hierop volgen de plechtigheid bij het Nationaal Monument op de Dam, de kransleggingen o.a. door het koninklijk paar Willem Alexander en Máxima en een toespraak, dit jaar gehouden door burgemeester Femke Halsema. Beiden betoonden hun dankbaarheid in vrijheid te leven en de noodzaak te herdenken 'alsof de oorlog gisteren was'.

Interessant voor ons Israëli's is dat mevrouw Halsema in haar rede een gedicht citeerde van Wiesje (Louise) van Santen (1924-2014) over de bevrijding. Wiesje maakte in de oorlog deel uit van de verzetsgroep van Gideon Boissevain waarvoor zij in 1984 het verzetherdenkingskruis kreeg. Na de oorlog woonde zij een aantal jaren in Israël en sommigen van onze 'old timers', waaronder ik, herinneren zich haar misschien nog uit de beginjaren van de staat.

Ini Lederer

Onlangs kwam ik vrienden tegen uit Nederland, die al vele decennia hier in Israël wonen. Zij waren na het afronden van hun studie op Alia gekomen toen ze eind de twintig waren en ze bleken er niet van op de hoogte te zijn, dat het ondanks die relatief jonge leeftijd van vertrek en het feit dat ze in Nederland nooit een serieuze baan hadden gehad, toch de moeite waard is om AOW aan te vragen. Iets later zag ik op facebook mensen, die over de 'groene lijn' woonden en zeer verontrust waren, omdat ze dachten maar 50% van hun AOW te ontvangen.

WIJ EN DE AOW

Uiteindelijk bleek dat op een misverstand te berusten, maar het brengt me er toe om over beide onderwerpen wat meer te vertellen. Overigens zonder de pretentie dat ik alles weet, maar ik heb me er wel in het belang van derden diverse malen in verdiept en er ook al eerder over geschreven.

De AOW (Algemene Ouderdoms Wet) is een Nederlandse algemene basisverzekering die werkt volgens leeftijd en de tijdsduur van ieders wonen in Nederland. Het geeft dus niet of je al dan niet in Nederland hebt gewerkt tussen bijvoorbeeld je 16de en je 26ste levensjaar. Je bouwde automatisch op zolang je in Nederland woonde en meer hoefde je er niet voor te doen. Tot een aantal jaren geleden gingen mensen in Nederland standaard met pensioen op hun 65ste en dat was ook de leeftijd waarop ze AOW begonnen te ontvangen. Men ging uit van een opbouwperiode van vijftig jaar en mensen die 65 werden konden hun aanwezigheid in Nederland dus tellen vanaf hun 15de levensjaar. Ieder jaar dat je in Nederland woonde telt voor 2% van een volledig AOW, ook als je wegging maar later bijvoorbeeld nog voor een aantal jaren opnieuw daar woonde, want die jaren tellen dan weer mee, mits je er officieel weer vestigde natuurlijk. Over het aantal

jaren dat je in Nederland hebt gewoond kreeg en krijg je AOW. Dat betekende bij een AOW-leeftijd van 65 jaar, dat je op je 26ste dus al tien jaar (20%) had opgebouwd. Vanaf je 15de. Tegenwoordig is dat wat ongunstiger, want de AOW-leeftijd is nu 66 jaar en vier maanden, maar het tellen begint nog steeds vijftig jaar eerder, nu dus vanaf 16 jaar en vier maanden. Nog steeds de moeite waard en ook als je in Nederland na je schoolperiode alleen maar hebt gestudeerd om zo snel mogelijk naar hier te verhuizen, tellen die jaren dus gewoon mee. Ben je het Nederlanderschap kwijt geraakt of deed je er bewust afstand van of heb je dat Nederlanderschap zelfs nooit bezeten en kwam je vanuit het buitenland een periode wonen en werken in Nederland? Ook dan heb je recht op in die jaren opgebouwde AOW. Alleen als je er bijvoorbeeld als diplomaat in dienst was van een ander land of er tijdelijk was gestationeerd voor een internationale onderneming val je er buiten.

Aanvragen

Hoe vraag je de AOW aan? Omdat tussen Nederland en Israël een Verdrag over sociale zekerheid bestaat, kun je de aanvraag ongeveer een half jaar voor het bereiken van de AOW-leeftijd indienen bij de Bitoeach Leoemi

▶▶▶ NEDERLAND

(Dept. International Relations, Sd. Weizman 13, P.O.Box 90009, Jerusalem 91909, fax 02-6512683, tel *6050). Via dit adres krijg je aanvraagformulieren, die je aan de Bitoeach Leoemi terugstuurt. De Israëlsche Bitoeach Leoemi en de Nederlandse Sociale Verzekeringsbank (SVB) controleren je gegevens onderling en soms moet je nog met extra bewijzen komen, bijvoorbeeld over je huidige woonadres of over de datum van verhuizen naar Israël, maar uiteindelijk komen je gegevens, goedgekeurd door de Bitoeach Leoemi bij de SVB in Nederland terecht. De SVB neemt daarna rechtstreeks contact met je op.

Over de 'groene lijn'

Mensen die over de 'groene lijn' wonen kunnen van deze route echter geen gebruik maken, want Nederland rekent de gebieden aan de andere kant van de 'groene lijn' niet als behorend tot Verdragsland Israël. Zij hebben echter wel degelijk ook recht op AOW en kunnen zich rechtstreeks tot de Sociale Verzekeringsbank in Nederland wenden. www.svb.nl In onze tegenwoordige tijd van vlotte communicatie en zelf zoeken op het internet zijn er overigens ook veel (ex-)Nederlanders binnen de 'groene lijn' die zich rechtstreeks tot de SVB wenden en de dan daar verkregen instructies verder volgen.

De 'groene lijn' is de oude bestandslijn die van 1949 tot 1967 tussen Israël en Jordanië heeft bestaan. Nederland houdt zich nog altijd stipt aan die bestandslijn en negeert alle ontwikkelingen daarna, inclusief de hereniging van Jeruzalem, waarbij de gemeentegrens eenzijdig door Israël is verschoven. Alles wat er over de 'groene lijn' zit is geen Israël en wetten en verdragen die door Nederland met Israël zijn gesloten, gelden daar niet. Als je daar woont wordt je dientengevolge behandeld als een (ex-)Nederlander, die niet in een Verdragsland woont. Er zijn heel veel Verdragslanden op de wereld, maar er zijn ook landen met wie nog altijd geen verdrag op het gebied van sociale verzekeringen bestaat. Daar hoor je dus bij.

Wie echter denkt maar 50% AOW te krijgen van waar hij of zij recht op heeft, vergist zich. Dat misverstand is

ontstaan, omdat de AOW is gebaseerd op 50% van het minimumloon in Nederland. Dit percentage staat vermeld in de uitleg die je krijgt en wie dat zit te lezen en toch al verwacht te worden 'gekort' omdat hij of zij over de 'groene lijn' woont, leest dit dus al gauw als de 'korting'. In werkelijkheid is de AOW van iedere AOW-ontvanger hierop gebaseerd en krijg je zelfs als je in Nederland woont maar 50% van het minimumloon. Tenzij je alleenstaande bent, want dan heb je recht op 70% en dat laatste is nou juist iets dat je wél wordt ontzegd als je over de 'groene lijn' woont. Alleenstaanden worden daar de facto 'gekort' met 20%. Ook heb je, als je daar woont, geen recht op een zogenaamde 'partnertoeslag' als je niet rond kunt komen. Maar deze 'kortingsregelingen' gelden gelukkig niet langer voor overlevenden van de Sjoa en verzetsstrijders. Zij zijn hier sinds 2016 van vrijgesteld en kunnen in de hele wereld wonen waar ze willen, zonder te worden 'gekort' op hun AOW.

Drie soorten AOW-ers

Eigenlijk zijn er sinds 1 januari 2016 drie soorten AOW-ers: Allereerst zijn er de 'vrijgestelden' die ik hier boven al noemde. Overlevenden van de Sjoa en erkende oorlogsslachtoffers van de tweede generatie horen er geen last van te hebben als zij over de 'groene lijn' wonen. Mochten ze dat wel hebben en merken dat ze worden 'gekort', dan is het zaak daartegen te protesteren of om hulp te vragen. Als je als alleenstaande oorlogsoverlevende, omdat je bij het ouder worden meer hulp nodig hebt, naar je kinderen gaat verhuizen in de wijk Ramot in Jeruzalem, hoor je het alleenstaandentarief van de AOW te behouden.

De tweede groep bestaat uit mensen die onder een 'overgangsregeling' vallen, die tot 1 januari 2016 reikt. Zij werden vóór die datum AOW-er, maar zijn na de Tweede Wereldoorlog geboren en als ze ook geen erkend oorlogsslachtoffer zijn (tweede generatie), dan vallen ze in deze categorie. De reden daarvoor is, dat er (vooral in Jeruzalem) grote onduidelijkheid bestond waar de 'groene

lijn' nou eigenlijk liep en ook dat de Nederlandse wettelijke regeling (de zogenaamde Wet BEU) onduidelijkheden en juridische gaten vertoonde. De wet sprak bijvoorbeeld nergens van 'gebieden' (alleen van 'landen'). Zodoende was er sprake van onduidelijk gedrag van de Nederlandse overheid. De regeling is nu dat er bij deze groep niets werd veranderd, maar dat is alleen geldig zolang er niets in hun status verandert. Zodra zij verhuizen of hun partner verliezen, komen zij buiten de 'overgangsregeling' terecht en worden zij als 'nieuwe gevallen' behandeld. Zij krijgen daarna nog altijd AOW maar die gaat bij het overlijden van de partner niet omhoog van 50% van het minimumloon naar 70%. Tenzij ze verhuizen naar binnen de 'groene lijn'.

De derde groep bestaat uit degenen die na 1 januari 2016 AOW-er zijn geworden of dat in de toekomst nog worden. Zij hebben over de 'groene lijn' alleen recht op hun AOW berekend op basis van 50% van het Nederlandse minimumloon en op niets anders. Dat zelfde geldt voor andere AOW-ers in andere niet-Verdragslanden of (na aanpassing van de wet) 'gebieden' die Nederland niet erkent als vallend onder een Verdragsland.

Kerm dus niet te snel als je denkt ten onrechte te worden 'gekort'. Soms is dat niet zo en past Nederland – of je het leuk vindt of niet – gewoon de Nederlandse wet toe, die tegenwoordig ook geldt voor andere door Nederland niet erkende, omstreden gebieden, zoals de door Marokko bezette Westelijke Sahara. Val je onder de uitzonderingen, omdat je erkend bent als slachtoffer van de Sjoa, dan is het zaak wel degelijk aan de bel te trekken bij de SVB of je met dit probleem te wenden tot de IOH of de afdeling VenO op de ambassade.

Wel is het van belang die AOW dus aan te vragen als je de leeftijd van 66 jaar en vier maanden nadert, ook als je vroeg daar wegging en er dus alles bij elkaar voor je gevoel niet lang hebt gewoond. Of zelfs als je als buitenlander daar een bepaalde periode hebt gewerkt en gewoond. Je houdt, berekend over het aantal jaren dat je daar was, al snel een maandelijks zakcentje over waar je gewoon recht op hebt.

ROOFKUNST, EEN POSITIEVE UPDATE

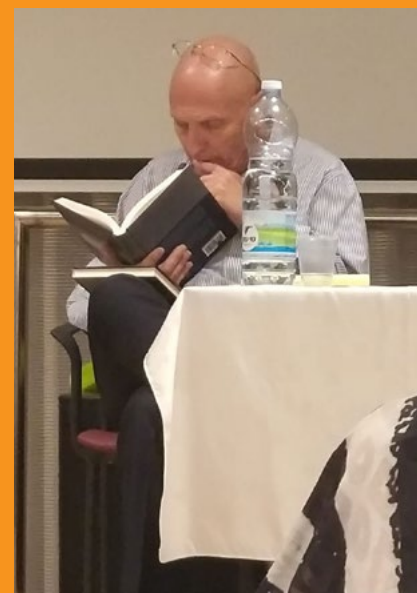
In de vorige Aleh plaatsten we een artikel over Roofkunst geschreven door de advocaten mr. Gert Jan van den Bergh en Auke van Hoek. Het artikel stelde aan de kaak, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog geroofde kunst na de oorlog niet vanzelfsprekend aan nabestaanden werd teruggegeven en dat bij claims hierover het belang van musea en openbaar kunstbezit steeds zwaarder wegen. Kort na alle recente publicaties over dit onderwerp, hebben het Centraal Museum in Utrecht en het Frans Hals Museum in Haarlem twee schilderijen terug gegeven aan een Joodse familie, de erven van Jacob Lierens, die in 1949 overleed. Hij overleefde de bezetting als onderduiker maar was wel gedwongen geweest al zijn bezittingen te verkopen, onvrijwillige verkoop dus.

De twee musea volgden hiermee het advies van de Restitutiecommissie en de familie Lierens is blij met het besluit. Beide musea hadden de schilderijen in bruikleen gekregen van de Nederlandse overheid, waar ze na de oorlog waren terecht gekomen. Mr. Gert Jan van den Bergh stond de familie Lierens bij en heeft verklaard de afloop te zien als een stap in de goede richting, waarbij niet in het belang van de musea is gehandeld maar in dat van de erfgenamen: "De Restitutiecommissie hanteert nu de regel dat het in de oorlog gaat om onvrijwillige verkoop, tenzij er aanwijzingen zijn voor vrijwillige verkoop," verklaarde hij in dagblad Trouw.

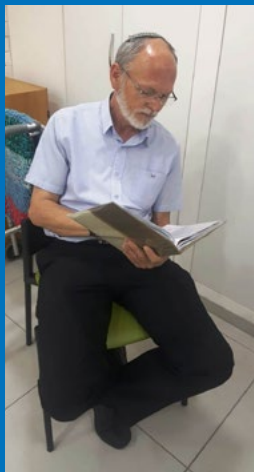
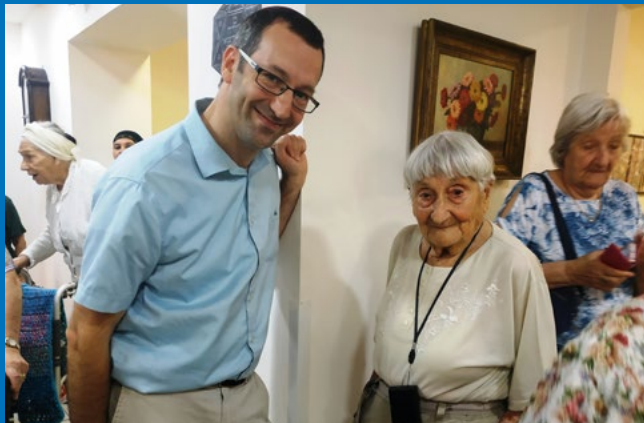
CB

Foto-impressie van de Algemene Vergadering 18 juni 2019

JOLETS

40 jaar Beth Joles aan Kikar Harakafot en afscheid - in grote dankbaarheid - van Yossi Beck als voorzitter. Het verslag komt in de volgende Aleh! Foto's: Ini Lederer.

40 JAAR BETH